

Consiliul Național pentru
Asistența Juridică
Garantată de Stat

Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat

RAPORT ANUAL DE ACTIVITATE

2024

Întocmit în conformitate cu art. 12 al Legii nr. 198/2007
cu privire la asistența juridică garantată de stat

Aprobat prin hotărârea nr. 1 din 21 februarie 2025

LISTA DE ABREVIERI

AJGS - Asistența Juridică Garantată de Stat

CNAJGS – Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat

OT al CNAJGS – Oficiul Teritorial al Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat

MGS – Medierea Garantată de Stat

CUPRINS

Cuvânt înainte	4
Sumar executiv	7
I. Activitatea în sistemul de asistență juridică garantată de stat în anul 2024	
1.1 Activitatea Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat.....	11
1.2 Activitatea Oficiilor teritoriale ale Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat și a persoanelor autorizate	27
II. Obiective strategice și planul de acțiuni pentru anul 2025.....	45
III. Constatări majore	46

Cuvânt înainte

Asigurarea **accesului liber la justiție** constituie un principiu de bază al statului de drept și o condiție obligatorie ce rezultă din actele internaționale la care Republica Moldova este parte. La rândul ei, **asistența juridică efectivă** constituie un element de bază al accesului la justiție și statul are obligația de a garanta asistența juridică persoanelor care nu dispun de suficiente mijloace financiare pentru a plăti serviciile juridice.

Misiunea sistemului de asistență juridică garantată de stat este protejarea **dreptului la un proces echitabil**, statuat de articolul 6 al *Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*, prin organizarea și acordarea asistenței juridice garantate de stat în vederea **diminuării impedimentelor economico-financiare** în realizarea accesului la justiție, asigurând **accesului liber și egal pentru toate persoanele la asistență juridică efectivă** în cadrul unui sistem cost-eficient, accesibil și nediscriminatoriu de asistență juridică.

Obligația de acordare a asistenței juridice calificate rezultă din mai multe acte internaționale:

- a) **Declarația universală a drepturilor omului**, din 10 decembrie 1948, art. 2, 7, 8, 10, 11;
- b) **Pactul Internațional cu privire la drepturile civile și politice**, în particular art. 2 și art. 14 (3 d);
- c) **Convenția internațională cu privire la drepturile copilului**, în particular art. 12, 37 (d), art.40 (2b);
- d) **Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale**, în particular art. 6.3 (C) și jurisprudența Curții Europene pentru drepturile omului referitoare la articolul respectiv;
- e) **Recomandările și rezoluțiile Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei**, în special referitoare la:
 - Accesul efectiv la lege și justiție pentru persoane sărace (No Rec(93)1);
 - Libertatea de a exercita profesia de avocat (No Rec (2000)21);
 - Normele directorii privind eficiența și eficacitatea schemelor de asistență juridică în domeniul civil și administrativ, 2021;
- f) **Principiile și liniile directoare ale ONU** privind accesul la asistența juridică garantată de stat în sistemele de justiție penală, 2012;

precum și:

- g) **Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene**, Titlul VI – Justiția, Articolul 47 – Dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil;
- h) **Directivile Uniunii Europene:**
 - Directiva (UE) 2016/1919 a Parlamentului European și a Consiliului din 26 octombrie 2016 privind asistența juridică gratuită pentru persoanele suspectate și persoanele acuzate în cadrul procedurilor privind mandatul european de arestare;

- Directiva (UE) 2016/800 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2016 privind garanțiile procedurale pentru copiii care sunt persoane suspectate sau acuzate în cadrul procedurilor penale;
 - Directiva 2013/48/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2013 privind dreptul de a avea acces la un avocat în cadrul procedurilor penale și al procedurilor privind mandatul european de arestare, precum și dreptul ca o persoană terță să fie informată în urma privării de libertate și dreptul de a comunica cu persoane terțe și cu autorități consulare în timpul privării de libertate;
 - Directiva 2012/29/EU a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității, etc.
- i) Rezoluția Consiliului Uniunii Europene din 30 noiembrie 2009 privind o foaie de parcurs pentru consolidarea drepturilor procedurale ale persoanelor suspecte sau acuzate în cadrul procedurilor penale (2009/C 295/01);
- k) Recomandarea (UE) 2023/681 a Comisiei din 8 decembrie 2022 privind drepturile procedurale ale persoanelor suspecte sau acuzate care fac obiectivul arestării preventive și privind condițiile materiale de detenție;

De asemenea, obligația de acordare a asistenței juridice calificate și efective și de consolidare a sistemului existent de acordare a asistenței juridice garantate de stat rezultă din art. 20 și art. 26 al Constituției Republicii Moldova, prevederile Codului de procedură penală, Codului administrativ, Codului de procedură civilă, Legii nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat și alte acte normativ-juridice.

Activitatea Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat (CNAJGS), în calitate sa de principal organ de administrare a sistemului de acordare a asistenței juridice garantate de stat (AJGS), a fost și rămâne orientată spre realizarea conformă a politicii statului în domeniu și prestarea serviciilor de asistență juridică – accesibile și calitative populației.

În anul **2024**, CNAJGS a continuat misiunea de implementare a politicii statului privind AJGS, contribuind la realizarea angajamentului de a facilita accesul la justiție. Acest angajament se reflectă în **documente de politici ce țin de drepturile omului și justiție la nivel național**, inclusiv:

- Strategia privind Asigurarea Independenței și Integrității în Sectorul Justiției, pentru anii 2022-2025;
- Programul național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și violenței în familie, pentru anii 2023-2027;
- Programul pentru prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, pentru anii 2024-2028;
- Programul de activitate al Guvernului „Moldova vremurilor bune”;
- Planurile instituționale de acțiuni ale judiciarului, avocaturii, procuraturii și Ministerului Justiției pentru anul 2024
- Planul Național de Acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2024-2027.

Totodată, CNAJGS și Oficiile sale teritoriale au fost ghidate specific în activitate de **propriile documente de politici**, precum:

- [Strategia de dezvoltare a sistemului de asistență juridică garantată de stat pentru anii 2024-2026](#), aprobată prin hotărârea CNAJGS nr. 16 din 03.04.2024;
- [Planul de acțiuni pentru anul 2024 de implementare a Strategiei de dezvoltare a sistemului de asistență juridică garantată de stat pentru anii 2024-2026](#), aprobat prin hotărârea CNAJGS nr. 17 din 03.04.2024.

Prezentul Raport de activitate aduce în primul plan activitățile desfășurate de către CNAJGS și Oficiile sale teritoriale în anul **2024** pentru atingerea scopului său consacrat bunei organizări și acordării asistenței juridice garantate de stat, asigurând accesul liber și egal pentru toate persoanele la asistență juridică efectivă.

În prezentul raport sunt prezentate atât activitățile CNAJGS ce țin de administrarea sistemului de AJGS, cât și informații despre activitatea nemijlocită de acordare a AJGS, gestionată de cele 4 Oficii teritoriale ale sale. De asemenea, raportul de activitate conține date statistice cu privire la AJGS livrată pe parcursul anului **2024**. Sunt prezentate, atât date generale, cât și date dezagregate pe anumite tipuri de asistență juridică sau anumite categorii de beneficiari de AJGS.

SUMAR EXECUTIV

Misiunea principală a **CNAJGS și a Oficiilor sale teritoriale** este buna organizare a procesului de acordare a asistenței juridice garantate de stat (AJGS). Astfel, pe parcursul anului **2024**, au fost înregistrate **în total 60 529** de cazuri de acordare a AJGS, ceea ce constituie cu **824** cazuri mai mult decât în anul **2023**.

Din numărul **total** de **60 529** cazuri, **43 530** au constituit cazuri de acordare a asistenței juridice **calificate** și **16 999** au constituit cazuri de acordare a asistenței juridice **primare**. Prin urmare, ponderea asistenței juridice **calificate** este de **72%** din întregul volum, iar asistenței juridice **primare** îi revine **28%**.

Este de menționat că, de la momentul intrării în vigoare a *Legii nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat*, și anume 1 iulie 2008 și până la finele anului **2024** au fost înregistrate **în total 770 572** cazuri de acordare a AJGS **calificate** și **135 116** cazuri de AJGS **primară**.

După cum s-a menționat, în anul **2024** au fost înregistrate **43 530** cazuri de acordare a asistenței juridice **calificate**. Din numărul total de cazuri de acordare a asistenței juridice **calificate**, în **39 464** cazuri a fost acordată asistență juridică calificată **ordinară**, iar în **4 066** cazuri a fost acordată asistența juridică de **urgență**¹, care în comparație cu anul **2023**, a fost livrată cu **505** de cazuri mai multe. Ponderea asistenței juridice de **urgență** din volumul total de asistență juridică **calificată** garantată de stat a constituit circa **9%**.

Din numărul total de **39 464** de cazuri, asistența juridică calificată **ordinară** a fost acordată în cadrul dosarelor **penale, contravenționale și civile**, predominând tradițional cauzele **penale** cu o cotă de circa **76%** din numărul total. Astfel, **30 124 de cazuri** au constituit cauze **penale**, **5 430** cauze **civile** și **3 910** cauze **contravenționale**.

Totodată, din numărul total de **43 530** cazuri de acordare a asistenței juridice **calificate**, din perspectiva categoriilor de beneficiari de AJGS, menționăm în mod special următoarele:

- în **4 066** cazuri a fost acordată asistența juridică de **urgență** (circa **9%** din volumul total),
- în **8 360** - cazuri beneficiari **femei**, (circa **19%** din volumul total),
- în **2 615** - cazuri beneficiari **copii/minori**, (circa **6%** din volumul total),
- în **1 352** - cazuri beneficiari **persoane cu dizabilități**, (circa **3%** din volumul total),
- în **3 879** - cazuri beneficiari **victimă/parte vătămată** a infracțiunii, (circa **9%** din volumul total), dintre care **2 478** victime ale **violentei domestice** și **139** victime ale **traficului de ființe umane**,
- în **465** - cazuri beneficiari solicitanți **de azil**, (circa **1%**),
- în **228** - cazuri beneficiari **refugiați**, circa (**0,5%**),
- în **2 622** - cazuri beneficiari de **protecție temporară**, (circa **6%**).

¹ Asistența juridică de urgență este acordată 24/24, indiferent de nivelul de venit al persoanei, în caz de reținere a acesteia în cadrul unei cauze penale sau contravenționale, inclusiv la examinarea mandatului de arest, precum și presupuselor victime ale violentei domestice și infracțiunilor sexuale la faza depunerii plângerii.

În ultimii 5 ani, se înregistrează o creștere continuă a ponderii beneficiarilor **femei**, ajungând la cota de **19%** din nr. total de beneficiari de AJGS **calificată**.

Ponderea de circa **6%** a beneficiarilor **copii/minori** din nr. total de beneficiari de AJGS **calificată** rămâne a fi relativ constantă în ultimii ani. În anul **2024** au fost înregistrate cu **187** de cazuri mai multe decât în **2023**.

Din perspectiva acordării AJGS calificată în dependență sau indiferent de nivelul de venit al persoanei, continuă să prevaleze majoritar cazurile de acordare a AJGS **indiferent de nivelul de venit**, având ponderea de circa **70%** din volumul total de asistență juridică calificată acordată, acestea constituind cazuri de participare obligatorie a avocatului în procesul penal, contravențional, civil.

Este în scădere nr. de **refuzuri de acordarea AJGS**, în anul **2024** fiind înregistrate **960 de decizii de refuz în acordarea AJGS**, adică cu **740 de cazuri** mai puțin decât în anul **2023**. De menționat că, numărul de refuzuri a înregistrat un trend de creștere în ultimii ani, urmare a faptului că Oficiile teritoriale ale CNAJGS au obținut accesul la platformele guvernamentale de date cu privire la veniturile solicitantului, care sunt verificate și analizate în procesul de prelucrare a cererilor de acordare a AJGS. Însă, scăderea nr. de refuzuri de acordarea AJGS **în anul 2024** se datorează faptului că, din 1 ianuarie 2024, a avut loc substituirea "minimului de existență" cu "salariul minim pe țară" în calitate de plafon în bază căruia se decide eligibilitatea pentru AJGS calificată. Din punct de vedere numeric, **plafonul în bază căruia se decide eligibilitatea** s-a majorat cu circa **42%**, de la **2926 lei** la **5000 lei**, fapt care a sporit accesarea serviciilor de AJGS calificată de către populație și a diminuat nr. de refuzuri cu circa **44%**.

În anul **2024**, **16 999** persoane au beneficiat de asistență juridică **primară** garantată de stat, ceea ce constituie cu **1 989** cazuri mai mult, decât în anul **2023**, fiind înregistrată o creștere de circa **12%**; este anul cu cel mai mare indicator din **2013**, adică de la instituționalizarea serviciului de asistență juridică primară.

Tendența de creștere a volumului asistenței juridice primare este determinată de creșterea a numărului de prestatori și diversificarea modalităților de acordare a acestui tip de serviciu de AJGS. Astfel, nr. de para-juriști comunitari a crescut de la **13 unități** în anul **2013** la **82** de unități în anul **2023**, constituind **87 de unități** în anul **2024**. Rețeaua națională de **para-juriști** constituie în continuare principala sursă de livrare a asistenței juridice **primare** în localitățile rurale și urbane, altele decât cele de reședință ale Oficiilor teritoriale. Astfel, în **13 020** cazuri, adică **77%** din volumul total, asistența juridică **primară** a fost acordată de către **para-juriști** și în **3 979** cazuri, adică **23%** - de către **avocații publici**. Trebuie sumate și cazurile de acordare a asistenței juridice primare de către rețeaua experimentală de **para-juriști specializați (5 099 cazuri)**, ce activează în cadrul unui proiect pilot, care are ca scop acordarea de suport juridic unor grupuri marginalizate ale populației. De asemenea, a fost implementată o nouă modalitate de acordare a asistenței juridice primare populației rurale prin intermediul **echipelor mobile**; în anul **2024** prin această modalitate, au fost înregistrați **40 de beneficiari**. Au fost create condițiile necesare pentru acordarea asistenței juridice primare deținuților prin intermediul unei platforme **de video conferință**, această modalitate urmând a fi pusă în aplicare la începutul anului 2025.

Din perspectiva **prestatorilor de servicii** de AJGS, asistența juridică **calificată** continuă să fie acordată doar de către avocați licențiați. Asistența juridică **primară** este acordată de către

rețeaua de para-juriști comunitari în localitățile în care locuiesc și cele învecinate și de către avocații publici în cadrul celor patru Oficii teritoriale ale CNAJGS din Chișinău, Bălți, Cahul și Comrat.

Astfel, pentru acordarea **asistenței juridice calificate** au fost implicați **505 avocați** care acordă asistență juridică calificată garantată de stat, dintre care:

- **17 avocați publici;**
- **488 avocați la cerere, inclusiv:**
 - **46 avocați specializați** în cauzele cu implicarea copiilor;
 - **18 avocați specializați** în acordarea asistenței juridice calificate solicitanților de azil, refugiaților, beneficiarilor de protecție umanitară, apatrizilor și solicitanților de apatrid;
 - **11 avocați specializați** în acordarea asistenței juridice calificate persoanelor cu dizabilități intelectuale și psiho-sociale;
 - **21 avocați specializați** în acordarea asistenței juridice calificate victimelor infracțiunilor.

Din punct de vedere al repartizării între Oficiile teritoriale a volumului de asistență acordată, cea mai mare pondere, de circa **52%**, tradițional a fost înregistrată la Oficiul Teritorial Chișinău al CNAJGS. Situația e determinată de faptul că, acest Oficiu a avut cea mai mare jurisdicție teritorială până la modificarea hărții judiciare (Legea nr. 135/2024 pentru modificarea unor acte normative (revizuire hărții judiciare)).

Începând cu 29 iulie 2024, **medierea garantată de stat** a devenit unul dintre tipurile de asistență juridică garantată de stat, alături de asistența juridică primară și asistența juridică calificată. Medierea garantată de stat reprezintă servicii gratuite de mediere, acordate în cauzele penale, contravenționale și civile în conformitate cu Legea nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat și Legea nr. 137/2015 cu privire la mediere. Pe parcursul anului **2024** au fost admiși **31 mediatori** în vedere acordării MGS, însă a fost înregistrată o singură solicitare de acordare a acestui tip de serviciu, soldată cu o decizie de refuz.

Cu referire la buget, pentru finanțarea sistemului de asistență juridică garantată de stat pentru anul **2024**, inițial, a fost aprobată suma de **81 913,3 mii lei**. Conform raportului privind implementarea strategiei de cheltuieli în anul **2024** a fost executată suma de **86 504,8 mii**, pe parcursul anului fiind alocate **4 591,5 mii lei** suplimentar.

Este de remarcat că din bugetul total, **73 672,4 mii lei**, ceea ce constituie circa **86%**, au fost executate pentru **remunerarea avocaților** care acordă AGJS calificată, iar suma de **4 687,2 mii lei**, ceea ce constituie circa **5%**, a fost executată pentru **remunerarea para-juriștilor**; astfel **91%** din buget au constituit costuri pentru **remunerarea prestatorilor de servicii**, și doar **9%** din buget, adică **8 145,3 mii lei** – costuri aferente **administrării sistemului**, inclusiv cheltuielile de personal, echipament, consumabile, servicii comunale și multitudinea de activități conexe legate de recepționarea – procesarea solicitărilor și interacțiunea cu solicitanții și beneficiarii de AJGS, desemnarea – interacționarea – monitorizarea – remunerarea prestatorilor de servicii precum evidența strictă, actualizarea bazei de date, mediatizarea serviciilor, instruirea prestatorilor de servicii.

Este de menționat că, în ultimii 5 ani, bugetul destinat sistemului de AJGS a crescut gradual (în virtutea majorării prin lege cu circa 42% a plafonul în baza căruia se decide eligibilitatea pentru AJGS; a sporirii numărului de beneficiari; a măririi numărului de para-juriști; a creșterii generale a prețurilor dar și a majorării graduale cu 150% a cuantumului unității convenționale, în baza căreia se calculează remunerația avocaților; a majorării graduale cu 150% a remunerației fixe lunare achitate avocaților publici; a majorării cu 150% a remunerației lunare fixe a para-juriștilor).

Această tendință reflectă dinamica pozitivă a sistemului de AJGS în cei **16 ani** de activitate implicit, AJGS a devenit mult mai diversă, accesibilă și calitativă pentru populație în Republica Moldova, crescând totodată și contribuția statului.

Pe parcursul anului 2024, componența CNAJGS s-a extins de la 7 la 9 membri, alăturându-se 2 membri delegați de Consiliul de Mediere. La finele anului 2024 au fost reînnoite mandatele pentru marea majoritatea membrilor CNAJGS. Astfel, la ședința din 13 decembrie 2024, CNAJGS s-a întrunit într-o componență actualizată.

Întru asigurarea administrării sistemului de AJGS, pe parcursul anului **2024**, CNAJGS **s-a întrunit în 6 ședințe ordinare și 2 extraordinare**, adoptând **49 hotărâri**.

În continuare, prezentul raport de activitate cuprinde informații referitor la:

- I. Activitatea în sistemul de acordare a Asistenței Juridice Garantate de Stat în anul 2024.*
- II. Obiective strategice și planul de acțiuni pentru anul 2025.*

I. ACTIVITATEA ÎN SISTEMUL DE ACORDARE A ASISTENȚEI JURIDICE GARANTATE DE STAT ÎN ANUL 2024

1.1 Activitatea Consiliului național pentru asistența juridică garantată de stat.

Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat (CNAJGS) este principalul organ de administrare a sistemului de acordare a asistenței juridice garantate de stat. CNAJGS își exercită atribuțiile în baza Legii nr. 198/2007 și a Regulamentului, aprobat prin ordinul Ministrului Justiției nr. 18/2008 (MO nr. 21-24/49 din 01.02.2008).

CNAJGS este un organ colegial cu statut de persoană juridică de drept public, format din 9 membri. Mandatul de membru al CNAJGS este de 4 ani, iar activitatea de membru nu este remunerată.

Din componența CNAJGS, începând cu 26 ianuarie 2024, fac parte:

- doi membri desemnați de Ministerul Justiției,
- doi membri desemnați de Uniunea Avocaților,
- doi membri desemnați de Consiliul de Mediere,
- un membru desemnat de Ministerul Finanțelor,
- un membru desemnat de Consiliul Superior al Magistraturii,
- un membru din partea asociațiilor obștești sau a mediului academic.

Componența CNAJGS care a activat în anul **2024** a fost următoarea:

- **Victor ZAHARIA** – președinte al Consiliului Național, membru desemnat din partea asociațiilor obștești și a mediului academic;
- **Mihai LUPU** - membru desemnat de Uniunea Avocaților;
- **Iulian PACIURCA** - membru desemnat de Uniunea Avocaților;
- **Cristina MELNIC** - membru desemnat de Ministerul Justiției;
- **Tatiana TVERDUN** - membru desemnat de Ministerul Justiției;
- **Maria FRUNZE** - membru desemnat de Consiliul Superior al Magistraturii;
- **Ludmila DIMITRIȘIN** - membru desemnat de Ministerul Finanțelor;
- **Felicia CHIFA** - membru desemnat de Consiliul de Mediere;
- **Marcel BURLACU** - membru desemnat de Consiliul de Mediere.

Olga PATÎCA – secretar al CNAJGS;

Lilian DARII – director executiv al CNAJGS.

La finele anului 2024 au fost reînnoite mandatele pentru marea majoritatea membrilor. Astfel, la ședința din 13 decembrie 2024 CNAJGS s-a întrunit într-o componență actualizată, după cum urmează:

- **Victor ZAHARIA** – reales ca președinte al Consiliului Național, membru desemnat din partea asociațiilor obștești și a mediului academic;
- **Mihai LUPU** - membru desemnat de Uniunea Avocaților;
- **Iulian PACIURCA** - membru desemnat de Uniunea Avocaților;
- **Zinaida CARP** - membru desemnat de Ministerul Justiției;

- **Tatiana TVERDUN** - membru desemnat de Ministerul Justiției;
- **Maria FRUNZE** - membru desemnat de Consiliul Superior al Magistraturii;
- **Ludmila DIMITRIȘIN** - membru desemnat de Ministerul Finanțelor;
- **Felicia CHIFA** - membru desemnat de Consiliul de Mediere;
- **Marcel BURLACU** - membru desemnat de Consiliul de Mediere.

Conform legii, CNAJGS se convoacă în ședințe ordinare, cel puțin o dată în trimestru. În virtutea spectrului de subiecte discutate, pe parcursul anului **2024**, CNAJGS s-a întrunit în **6 ședințe ordinare și 2 extraordinare**, adoptând **49 hotărâri**, după cum urmează:

1. Hotărârea Nr. 1 din 26 ianuarie 2024 cu privire la aprobarea deciziei Comisiei de concurs privind selectarea avocaților publici pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat;
2. Hotărârea Nr. 2 din 26 ianuarie 2024 cu privire la aprobarea deciziei Comisiei de concurs privind selectarea avocaților pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat;
3. Hotărârea Nr. 3 din 26 ianuarie 2024 cu privire la excluderea din Registrul național al persoanelor care acordă asistență juridică garantată de stat a persoanelor care nu mai acordă acest tip de asistență;
4. Hotărârea Nr. 4 din 26 ianuarie 2024 cu privire la actualizarea listei avocaților specializați care acordă asistență juridică garantată de stat în cauzele cu implicarea copiilor;
5. Hotărârea Nr. 5 din 26 ianuarie 2024 cu privire la actualizarea listei avocaților specializați care acordă asistență juridică garantată de stat solicitanților de azil, refugiaților, beneficiarilor de protecție umanitară, apatrizilor și solicitanților al statutului de apatrid;
6. Hotărârea Nr. 6 din ianuarie 2024 cu privire la actualizarea listei avocaților specializați care acordă asistență juridică garantată de stat persoanelor victime ale infracțiunilor;
7. Hotărârea Nr. 7 din 26 ianuarie 2024 cu privire la actualizarea listei avocaților specializați care acordă asistență juridică garantată de stat persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale;
8. Hotărârea Nr. 8 din 26 ianuarie 2024 cu privire la actualizarea Registrului național al persoanelor care acordă asistență juridică garantată de stat;
9. Hotărârea Nr. 9 din 26 ianuarie 2024 cu privire la aprobarea componenței nominale a Comisiei de concurs pentru selectarea para-juriștilor în raza de activitate a Oficiului teritorial Bălți și Oficiului teritorial Cahul;
10. Hotărârea Nr. 10 din 26 ianuarie 2024 cu privire la aprobarea standardelor de calitate ale activității avocaților care acordă asistența juridică garantată de stat victimelor infracțiunilor și victimelor violenței în familie în procesul obținerii măsurilor de protecție;
11. Hotărârea Nr. 11 din 26 ianuarie 2024 cu privire la aprobarea Codului de conduită, etică și integritate profesională al angajatului din cadrul sistemului de Asistență Juridică Garantată de Stat;

12. Hotărârea Nr. 12 din 26 ianuarie 2024 cu privire la aprobarea modelului deciziei privind recuperarea cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat;
13. Hotărârea Nr. 13 din 26 ianuarie 2024 cu privire la aprobarea modelului solicitării pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat persoanei juridice;
14. Hotărârea Nr. 14 din 26 ianuarie 2024 cu privire la aprobarea modelului confirmării privind întâlnirea avocatului cu beneficiarul de asistență juridică garantată de stat pe cauze civile și contencios administrativ;
15. Hotărârea Nr. 15 din 19 februarie 2024 cu privire la aprobarea Raportului de activitate în sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de stat pentru anul 2023;
16. Hotărârea Nr. 16 din 03 aprilie 2024 privind aprobarea Strategiei de dezvoltare a sistemului de asistență juridică garantată de stat pentru anii 2024-2026;
17. Hotărârea Nr. 17 din 03 aprilie 2024 privind aprobarea Planului de acțiuni pentru anul 2024 de implementare a Strategiei de dezvoltare a sistemului de asistență juridică garantată de stat pentru anii 2024-2026;
18. Hotărârea Nr. 18 din 03 aprilie 2024 privind aprobarea Regulamentului cu privire la mărimea și modul de remunerare a avocaților pentru acordarea asistenței juridice calificate garantate de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 251-253, art. 447a);
19. Hotărârea Nr. 19 din 03 aprilie 2024 cu privire la repartizarea unităților suplimentare de para-juriști în sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de stat pentru anul 2024;
20. Hotărârea Nr. 20 din 20 iunie 2024 cu privire la excluderea din Registrul național al persoanelor care acordă asistență juridică garantată de stat a persoanelor care nu mai acordă acest tip de asistență;
21. Hotărârea Nr. 21 din 20 iunie 2024 cu privire la actualizarea listei avocaților specializați care acordă asistență juridică garantată de stat în cauzele cu implicarea copiilor;
22. Hotărârea Nr. 22 din 20 iunie 2024 cu privire la actualizarea listei avocaților specializați care acordă asistență juridică garantată de stat solicitanților de azil, refugiaților, beneficiarilor de protecție umanitară, apatrizilor și solicitanților al statutului de apatrid;
23. Hotărârea Nr. 23 din 20 iunie 2024 cu privire la actualizarea listei avocaților specializați care acordă asistență juridică garantată de stat persoanelor victime ale infracțiunilor;
24. Hotărârea Nr. 24 din 20 iunie 2024 cu privire la actualizarea listei avocaților specializați care acordă asistență juridică garantată de stat persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale;
25. Hotărârea Nr. 25 din 20 iunie 2024 cu privire la actualizarea Registrului național al persoanelor care acordă asistență juridică garantată de stat;
26. Hotărârea Nr. 26 din 20 iunie 2024 cu privire la aprobarea modelului de cerere privind selectarea și înscrierea în lista mediatorilor care acordă servicii de mediere garantată de stat;

27. Hotărârea Nr. 27 din 20 iunie 2024 cu privire la aprobarea modelului de contract cu privire la acordarea serviciilor de mediere garantată de stat;
28. Hotărârea Nr. 28 din 20 iunie 2024 cu privire la aprobarea modelului de cerere privind acordarea serviciilor de mediere garantată de stat;
29. Hotărârea Nr. 29 din 20 iunie 2024 cu privire la aprobarea modelului de decizie privind acordarea/refuz în acordarea serviciilor de mediere garantată de stat;
30. Hotărârea Nr. 30 din 20 iunie 2024 privind stabilirea cuantumului remunerației fixe achitate pentru evaluarea unui dosar în apărare în cadrul procesului de monitorizare externă a calității asistenței juridice calificate garantate de stat acordate de către avocați;
31. Hotărârea Nr. 31 din 26 iunie 2024 privind asigurarea interimatului funcției de coordonator al Oficiului teritorial Bălți al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat;
32. Hotărârea Nr. 32 din 03 iulie 2024 privind înscrierea în lista mediatorilor care acordă servicii de Mediere garantată de stat;
33. Hotărârea Nr. 33 din 01 august 2024 cu privire la numirea în funcția de coordonator al Oficiului teritorial Bălți al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat;
34. Hotărârea Nr. 34 din 01 august 2024 privind înscrierea în lista mediatorilor care acordă servicii de Mediere garantată de stat;
35. Hotărârea Nr. 35 din 13 decembrie 2024 cu privire la actualizarea componenței nominale a Comisiilor de concurs privind selectarea avocaților pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat în raza de activitate a Oficiilor teritoriale ale CNAJGS;
36. Hotărârea Nr. 36 din 13 decembrie 2024 cu privire la actualizarea componenței nominale a Comisiei de selectare a membrilor comisiei de monitorizare externă a calității asistenței juridice calificate garantate de stat din rândurile avocaților;
37. Hotărârea Nr. 37 din 13 decembrie 2024 cu privire la aprobarea componenței nominale a Comisiei de concurs pentru selectarea para-juriștilor în raza de activitate a Oficiului teritorial Bălți;
38. Hotărârea Nr. 38 din 13 decembrie 2024 cu privire la aprobarea Deciziei Comisiei de concurs privind selectarea avocaților pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat în raza de activitate a Oficiului teritorial Chișinău al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat;
39. Hotărârea Nr. 39 din 13 decembrie 2024 privind înscrierea în lista mediatorilor care acordă servicii de Mediere garantată de stat;
40. Hotărârea Nr. 40 din 13 decembrie 2024 cu privire la alocarea unităților suplimentare de personal în cadrul Oficiilor teritoriale;
41. Hotărârea Nr. 41 din 13 decembrie 2024 privind desemnarea membrului Consiliului de Mediere de către Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat;
42. Hotărârea Nr. 42 din 13 decembrie 2024 cu privire la încetarea activității Oficiului teritorial Comrat al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat;

43. Hotărârea Nr. 43 din 13 decembrie 2024 cu privire la transmiterea patrimoniului Oficiului teritorial Comrat al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat;
44. Hotărârea Nr. 44 din 13 decembrie 2024 cu privire la transferul unităților de avocați publici de la Oficiului teritorial Comrat al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat;
45. Hotărârea Nr. 45 din 13 decembrie 2024 cu privire la transferul unităților de personal de la Oficiului teritorial Comrat al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat;
46. Hotărârea Nr. 46 din 13 decembrie 2024 cu privire la aprobarea Regulamentului privind acordarea serviciilor de Mediere garantată de stat;
47. Hotărârea Nr. 47 din 13 decembrie 2024 cu privire la aprobarea Registrului serviciilor prestate de către mediatorul care acordă servii de Mediere garantată de stat;
48. Hotărârea Nr. 48 din 13 decembrie 2024 cu privire la aprobarea modelului Raportului de acordare a serviciilor de Mediere garantată de stat;
49. Hotărârea Nr. 49 din 13 decembrie 2024 cu privire la aprobarea modelului de Decizie (compilată) privind remunerarea pentru serviciile de Mediere garantată de stat.

Hotărârile CNAJGS pot fi accesate pe site-ul oficial www.cnajgs.md, la rubrică „[Cadrul normativ](#)”, subrubrica „[Hotărârile CNAJGS](#)”.

Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, pe parcursul anului **2024**, a fost ghidat în activitatea sa de actele internaționale în domeniul justiției și drepturilor omului, angajamentele internaționale ale Republicii Moldova reflectate în **documente de politici ce țin de drepturile omului și justiție la nivel național**, precum:

- Strategia privind Asigurarea Independenței și Integrității în Sectorul Justiției, pentru anii 2022-2025;
- Programul național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și violenței în familie, pentru anii 2023-2027;
- Programul pentru prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, pentru anii 2024-2028;
- Programul de activitate al Guvernului „Moldova vremurilor bune”;
- Planul Național de Acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2024-2027;
- Planurile instituționale de acțiuni ale judiciarului, avocaturii, procuraturii și Ministerului Justiției pentru anul 2024.

precum și de **propriile documente de politici**:

- [Strategia de dezvoltare a sistemului de asistență juridică garantată de stat pentru anii 2024-2026](#), aprobată prin hotărârea CNAJGS nr. 16 din 03.04.2024;
- [Planul de acțiuni pentru anul 2024 de implementare a Strategiei de dezvoltare a sistemului de asistență juridică garantată de stat pentru anii 2024-2026](#), aprobat prin hotărârea CNAJGS nr. 17 din 03.04.2024.

Întru realizarea obiectivelor și acțiunilor prevăzute în Planul de acțiuni pentru anul 2024 de implementare a **Strategiei de dezvoltare a sistemului de asistență juridică garantată de stat pentru anii 2024-2026**, CNAJGS a **întreprins multiple măsuri**, cele mai importante fiind:

1. Obiectivul strategic: bună guvernare în cadrul sistemului de acordare a asistenței juridice garantate de stat și asigurarea abordării prin prisma drepturilor omului.

În vederea atingerii acestui obiectiv a fost planificată realizarea următoarelor acțiuni și totodată obținute următoarele rezultate:

Acțiunea	Rezultate
<p>1.1 Revizuirea cadrului normativ-juridic primar și secundar ce vizează domeniul asistenței juridice garantate de stat, inclusiv perfecționarea mecanismului de participare obligatorie a apărătorului în procesul penal.</p>	<p>Urmare a propunerilor făcute, inclusiv de CNAJGS, Legea nr. 198/2007 a fost modificată prin Legea nr. 298 din 27.10.2022, fiind abordate în mod direct și condițiile de eligibilitate.</p> <p>Principalele modificări țin de substituirea "minimului de existență", stabilit de Biroul Național de Statistică, cu "salariul minim lunar pe țară", stabilit de Guvern, în calitate de plafon în baza căruia se decide eligibilitatea pentru acordarea AJGS calificate. Această modificare a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2024 și a sporit considerabil accesarea serviciilor de AJGS de către persoanele cu venituri mici. Din punct de vedere numeric, plafonul în bază căruia se decide eligibilitatea s-a majorat cu circa 42%, de la 2926 lei la 5000 lei, fapt care a sporit accesarea serviciilor de AJGS calificată de către populație și a diminuat nr. de refuzuri cu circa 44%.</p> <p>CNAJGS încurajează în continuare modificarea Codului de procedură penală și înlăturarea ambiguităților de reglementare în ceea ce privește mecanismul de solicitare a asistenței juridice garantate de stat, în special în ceea ce privește revizuirea cazurilor de participare obligatorie a apărătorului în procesul penal; temeiurile și procedura de substituire a apărătorului; reglementarea expresă a dreptului condamnăților la AJGS ș.a.</p>
<p>1.2 Contribuirea la armonizarea legislației Republicii Moldova la cadrul regulator al Uniunii Europene în materia asistenței juridice garantate de stat.</p>	<p>În acest sens, pe parcursul anului 2024 au fost întreprinse următoarele acțiuni:</p> <p>1. Analiza Directivei 2013/48/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2013 privind dreptul de a avea acces la un avocat în cadrul procedurilor penale și al procedurilor privind mandatul european de arestare, precum și dreptul ca o persoană terță să fie informată în urma privării de libertate și dreptul de a comunica cu persoane terțe și cu autorități consulare în timpul privării de libertate.</p>

	<p>2. Analiza Directivei 2016/1919/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 octombrie 2016 privind asistența juridică gratuită pentru persoanele suspectate și persoanele acuzate în cadrul procedurilor penale și pentru persoanele căutate în cadrul procedurilor privind mandatul european de arestare.</p> <p>3. Evaluarea conformității legislației naționale cu directivele respective, elaborând tabele de concordanță detaliate pentru fiecare dintre acestea.</p> <p>4. Transmiterea tabelor de concordanță persoanelor responsabile din cadrul Ministerului Justiției pentru le utiliza la pregătirea prezentării pentru simulările finale pentru capitolul 23 „Justiție și drepturi fundamentale”, care a avut loc în perioada 7-9 octombrie, precum și în cadrul exercițiului de screening bilateral care a avut loc în perioada 15-17 octombrie.</p> <p>5. Participarea, în regim on line, la exercițiul de screening bilateral aferent capitolului 23 „Justiție și drepturi fundamentale” în perioada 15-17 octombrie;</p> <p>6. Participarea în cadrul consultărilor publice organizate de către Ministerul Justiției sau în cadrul discuțiilor pe platformele ministeriale unde au fost prezentat observațiile și concluziile rezultate din analiza efectuată.</p>
<p>1.3 Analiza și implementarea recomandărilor date de organele naționale/internaționale de monitorizare a respectării tratatelor/drepturilor omului și de control, inclusiv a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.</p>	<p>Pa parcursul anului 2024 au fost înregistrate progrese în procesul de implementare a recomandărilor ce rezultă din <i>Raportul auditului conformității asupra utilizării resurselor financiare publice alocate pentru administrarea sistemului de acordare a asistenței juridice garantat de stat în anii 2020-2022</i>, aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 8 din 28.02.2023.</p>
<p>1.4 Ajustarea schemei de încadrare a personalului Aparatului administrativ și al Oficiilor teritoriale ale CNAJGS conform necesităților și potrivit sarcinilor și competențelor încredințate, cu asigurarea remunerării corespunzătoare.</p>	<p>Rămâne a fi prioritară revizuirea schemei de încadrare a personalului Oficiilor teritoriale, a cărui volum de lucru s-a dublat în ultimii 10 ani. În anul 2024 s-a înregistrat o creștere considerabilă a volumului de lucru în legătură cu majorarea plafonului în baza căruia se decide eligibilitatea, implementarea medierii garantate de stat, intensificarea procesului de recuperare a cheltuielilor, implementarea noilor metode de acordare a asistenței juridice ș.a., deși numărul de personal a rămas același.</p> <p>Pe parcursul anului 2024, CNAJGS a solicitat Ministerului Justiției alocarea a 12 unități de personal suplimentare pentru Oficiile sale teritoriale. Însă, a fost aprobată alocarea a 6 unități, începând c 1 ianuarie 2025.</p> <p>Urmează a fi majorată și remunerarea personalului Oficiilor teritoriale și al Aparatului administrativ al CNAJGS, care în comparație cu remunerarea din cadrul altor instituții publice bugetare ce țin de domeniul justiției rămâne a fi printre cea mai mică. În ultimii doi ani a fost majorată salarizarea tuturor categoriilor de angajați ai instituțiilor publice bugetare ce țin de</p>

	domeniul justiției cu excepția celor din cadrul sistemului de AJGS.
1.5 Dezvoltarea capacităților profesionale ale personalului Aparatului administrativ și Oficiilor teritoriale ale CNAJGS în vederea gestiunii eficiente a activităților din sistemul de AJGS , inclusiv analiza practicii altor state.	În anul 2024, cu suportul ABA Roly Moldova, au fost organizate ateliere de lucru și instruiți pentru membrii CNAJGS, personalul Aparatului administrativ și al Oficiilor teritoriale ale CNAJGS. Totodată, dezvoltarea capacităților profesionale a fost asigurată compensatoriu prin comunicarea intensă pe interior și schimbul de experiență între Oficiile Teritoriale. Rămâne o prioritate instruirea personalului în managementul serviciilor de asistență juridică și actualizarea privind abordarea din perspectiva drepturilor omului.
1.6 Implementarea sistemului de control intern managerial în vederea asigurării integrității și respectării normelor de conduită etică și profesională a angajaților din cadrul sistemului de AJGS.	Prin Hotărârea nr. 11 din 26 ianuarie 2024 a fost aprobat <i>Codul de conduită, etică și integritate profesională al angajatului din cadrul sistemului de Asistență Juridică Garantată de Stat.</i>
1.7 Coroborarea arhitecturii sistemului de asistență juridică garantată de stat cu harta judiciară.	<p>Prin modificările operate la Legea nr. 514/1995 privind organizarea judecătorească, inclusiv la Anexa nr. 3, la 6 luni după publicarea în monitorul oficial, adică începând cu data de 28 decembrie 2024, Curtea de Apel Comrat fuzionează cu Curtea de Apel Cahul, formând Curtea de Apel Sud, având sediul central în orașul Cahul și un sediu secundar în orașul Comrat.</p> <p>Urmare a reducerii numărului curților de apel și modificării jurisdicțiilor acestora, în vederea conformării la noul cadru legal, s-a impus necesitatea modificării numărului și jurisdicțiilor Oficiilor teritoriale ale CNAJGS și anume: încetarea activității Oficiului teritorial Comrat, cu sediul în or. Comrat și extinderea jurisdicției Oficiilor teritoriale Cahul și Chișinău. Păstrarea unui sediu secundar al Curții de apel sud în or. Comrat și atribuirea doar a competenței materiale (examinarea cauzelor civile), dar nu și teritoriale, nu servește temei suficient pentru a păstra activitatea Oficiului teritorial Comrat. Astfel, prin hotărârea nr. 42 din 13 decembrie 2024 a fost dispusă încetarea activității Oficiului teritorial Comrat al CNAJGS, începând cu data de 28 februarie 2025.</p> <p>Pentru a nu periclita procesul de acordare a asistenței juridice garantate de stat, operarea acestor modificări nu putea fi efectuată imediat, ci pe etape. Prin urmare, din cauza cerințelor formale ce urmează a fi respectate, urmează a fi trecute două etape: etapa transferului de competență de la un oficiu la altul, și etapa transferul patrimoniului și unităților de personal de la un oficiu la altul, întregul proces urmând a se finaliza la 28 februarie 2025.</p>
1.8 Asigurarea unei planificări bugetare eficiente a costurilor pentru acordarea	Pentru finanțarea sistemului de asistență juridică garantată de stat pentru anul 2024, inițial, a fost aprobată suma de 81 913,3 mii lei. Conform raportului privind

<p>asistenței juridice garantate de stat, inclusiv a medierii garantate de stat.</p>	<p>implementarea strategiei de cheltuieli în anul 2024 a fost executată suma de 86 504,8 mii, pe parcursul anului fiind alocate 4 591,5 mii lei suplimentar.</p> <p>CNAJGS mizează pe consecvență în ceea ce privește adaptările necesare dictate de substituirea "minimului de existență" cu "salariul minim lunar pe țară", în calitate de plafon în baza căruia se decide eligibilitatea pentru acordarea AJGS calificate, începând cu 01.01.2024, instituționalizarea medierii garantat de stat, începând cu 26.06.2024, precum și instituționalizarea mecanismului de acordare a asistenței juridice parțial gratuite în anul 2025.</p>
<p>1.9 Reglementarea modului de funcționare a Sistemului Informațional Automatizat „e-AJGS” și dezvoltarea continuă a acestuia, precum și a paginii web a CNAJGS.</p>	<p>SIA „e-AJGS”, elaborat și menținut cu suportul partenerilor de dezvoltare, este deplin funcțional, unul din cele mai actualizate și performante sisteme informaționale din sectorul justiției, acoperind efectiv majoritatea funcțiilor și necesităților entității. Pe parcursul anului 2024, au fost înlăturate deficiențele tehnice apărute în procesul de utilizare. De asemenea, a fost continuat procesul de documentare și înregistrare a SIA „e-AJGS”.</p> <p>Totodată, au fost elaborate noi inițiative de dezvoltare a sistemului (diversificarea prin digitalizare a metodelor de acordare a asistenței juridice și încadrarea opțiunii de video-conferință, suplinirea monitorizării manageriale a activității entităților subordonate cu opțiuni la distanță etc.), fiind identificate și sursele de finanțare pentru implementarea lor.</p>
<p>1.10 Contribuirea la dezvoltarea mecanismului de recuperare a cheltuielilor suportate în legătură cu acordarea AJGS.</p>	<p>La acest capitol a contribuit decisiv Ministerul Justiției, care, urmare a sesizărilor făcute de CNAJGS, a elaborat și promovat o inițiativă legislativă care are drept scop optimizarea mecanismului de recuperare a cheltuielilor pentru AJGS.</p> <p>Principala inovație ține de substituirea executorilor judecătorești la faza executării silite a deciziilor cu privire la restituirea cheltuielilor cu Serviciul Fiscal de Stat.</p> <p>Prioritară rămâne a fi digitalizarea acestui proces.</p>
<p>1.11 Asigurarea transparenței de funcționare a sistemului de AJGS prin comunicarea informațiilor relevante despre activitatea CNAJGS și organizarea conferinței anuale privind facilitarea accesului la justiție prin acordarea AJGS.</p>	<p>Toate rapoartele anuale, sinteze statistice și fișe informative în sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de stat, cu date dezagregate, sunt accesibile pe pagina web a CNAJGS, expediate autorităților relevante și informație curentă este plasată proactiv pentru persoanele interesate. Datele statistice despre activitatea sistemului pot fi accesate de către orice persoană interesată în regim real.</p> <p>CNAJGS este în căutarea partenerilor pentru organizarea regulată a conferinței anuale privind facilitarea accesului la justiție prin acordarea asistenței juridice garantate de stat.</p>

<p>1.12 Informare a publicului cu privire la asistența juridică garantată de stat.</p>	<p>O serie de materiale informative au fost elaborate și distribuite. Totodată, rămâne o prioritate actualizarea paginii web a CNAJGS (mai prietenoasă utilizatorului de servicii, la moment fiind resursă informațională în special pentru solicitanți și prestatori) și actualizarea/menținerea platformei de ajutor juridic www.parajurist.md</p>
<p>1.13 Asigurarea unei colaborări eficiente cu organele de drept în vederea respectării drepturilor și intereselor legitime ale beneficiarilor de AJGS, inclusiv prin sesizarea organelor de administrare a cazurilor de abatere de la normele legale.</p>	<p>Pentru asigurarea funcționalității sistemului de AJGS, în vederea acordării asistenței juridice efective, îmbunătățirea calității serviciilor de asistență juridică acordate și instituirea noilor mecanisme de acordare a AJGS, CNAJGS a colaborat cu autoritățile din cadrul sistemului de justiție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uniunea Avocaților, • Institutul Național al Justiției, • Consiliul Superior al Magistraturii, instanțele de judecată, • Procuratura Generală, • Consiliul de mediere, <p>și cele ale administrației publice centrale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Justiției, • Ministerul Finanțelor, • Ministerul Afacerilor Interne și Inspectoratul General al Poliției, • Agenția Națională a Penitenciarelor, • Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, • Agenția pentru Guvernare Electronică, dar și cu • Avocatul poporului și societatea civilă. <p>Diferențele de abordare sunt înlăturate prin organizarea întâlnirilor periodice cu reprezentanții instituțiilor/organelor de drept și discutarea problemelor în cadrul platformelor de dialog.</p>
<p>1.14 Consolidarea parteneriatelor cu organizațiile interesate în promovarea accesului la justiție și accesului la informație cu caracter juridic pentru diferite segmente ale populației Republicii Moldova, inclusiv cu parteneri de dezvoltare și organizații din alte state în vederea preluării de bune practici în sistemul de AJGS.</p>	<p>Interesul actualilor și potențialilor parteneri ai CNAJGS pentru consolidarea capacității sistemului de asistență juridică garantată de stat este tot mai evident. Unele relații de colaborare au fost oficializate prin acorduri de colaborare, altele prin proiecte și activități comune. În particular, datorită colaborării și suportului oferit de partenerii de dezvoltare a fost posibilă atingerea obiectivelor de dezvoltare a sistemului de AJGS și implementarea acțiunilor strategice.</p> <p>Tot mai multe organizații neguvernamentale sunt cointeresate în stabilirea și menținerea de parteneriate cu CNAJGS și realizarea de activități comune.</p> <p>De asemenea, sistemul de AJGS prezintă interes și pentru alte state, mai ales cele care sunt în proces de reformare a sistemului lor de AJGS, modelul din Republica Moldova fiind considerat unul de succes. Pe parcursul anului 2024, CNAJGS a găzduit două vizite de studiu din Tadjikistan și</p>

	Macedonia de Nord care au manifestat un interes sporit față de modelul aplicabil în Republica Moldova.
1.15 Formarea unor parteneriate durabile cu asociațiile obștești, instituțiile de învățământ și mediul academic în vederea monitorizării și cercetării domeniului AJGS, promovării accesului la informație cu caracter juridic, precum și cooptării voluntarilor în sistem, inclusiv reinstituirea algoritmului de implicare a studenților facultăților de drept în distribuirea informației cu caracter juridic, implicare în acordarea asistenței juridice preliminare și abilitarea juridică a populației.	CNAJGS este deschis pentru a contribui la consolidarea standardelor de educație juridică, inclusiv prin reinstituirea algoritmului de implicare a studenților facultăților de drept în distribuirea informației cu caracter juridic, implicare în acordarea asistenței juridice preliminare și abilitarea juridică a populației

2. Obiectivul strategic: diversificarea spectrului de servicii și tehnologizarea serviciilor de asistență juridică garantată de stat.

În vederea atingerii acestui obiectiv a fost planificată realizarea următoarelor acțiuni și totodată obținute următoarele rezultate:

Acțiunea	Rezultate
2.1 Dezvoltarea mecanismului de acordare a asistenței juridice parțial gratuite în corespundere cu cadru primar de reglementare	<p>În cadrul proiectului "Sporirea Transparenței, Responsabilității și Accesului la Sistemul Judiciar" (ETAAJS) finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Agenția Centrală pentru Managementul Proiectelor și Expertise France, a fost elaborat Raportul cu Recomandări privind stabilirea mecanismului pentru asistența juridică calificată parțial gratuită. În cadrul acestuia, este analizată situația actuală a asistenței juridice calificate parțial gratuite în Moldova, sunt prezentate cele mai bune practici ale altor țări europene și sunt oferite recomandări pentru instituirea asistenței juridice calificate parțial gratuite în Republica Moldova.</p> <p>De comun acord cu partenerii de dialog, inclusiv Ministerul Justiției, urmează a fi identificată opțiunea cea mai potrivită. Ministerul Justiției a elaborat un proiect de lege în acest sens, fiind la etapa de avizare, dar cu perspective clare de instituționalizare prin lege a acestui mecanism în anul 2025.</p>
2.2 Contribuirea la actualizarea cadrului normativ și îmbunătățirea mecanismului de acordarea a AJGS în funcție de nivelul de venit al solicitantului, inclusiv examinarea oportunității automatizării procesului de verificare a veniturilor.	În acest sens, au fost colectate propunerile de îmbunătățire a metodologiei de calcul al venitului care permite acordarea asistenței juridice calificate, ținând cont de experiența pe care o au Oficiile teritoriale ale CNAJGS. În baza acestor propuneri, Aparatul administrativ al CNAJGS a înaintat un demers (nr. 48 din 14.03.2024) către MJ cu propuneri concrete de modificare a Regulamentului privind metodologia de calcul al venitului în scopul

	<p>acordării asistenței juridice calificate garantate de stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1016 din 01.09.2008. În baza acestor propuneri a fost elaborat un proiect de modificare a hotărârii Guvernului, care la moment este în proces de avizare.</p>
<p>2.3 Elaborarea criteriilor și procedurii operaționale standard aplicabile în procesul de distribuire a cauzelor în vederea acordării AJGS.</p>	<p>CNAJGS este în proces de sistematizare prin aprobare a criteriilor clare și aplicabile în procesul de desemnare a avocaților în vederea acordării AJGS, cu obiectivul diminuării influenței factorului uman și asigurării corectitudinii și transparenței, implementarea unui mecanism non-discriminatoriu de distribuire echilibrată a cauzelor în vederea acordării asistenței juridice garantate de stat.</p>
<p>2.4 Îmbunătățirea cadrului normativ și a practicilor cotidiene aplicabile în procesul evidență documentară, raportare și remunerare a activității avocaților de acordare a AJGS</p>	<p>Pe parcursul anului 2024, cu suportul ABA ROLI Moldova, au fost organizate 10 instruiri cu participarea angajaților Oficiilor teritoriale și avocați, dedicate evidenței documentare, raportare și remunerare a activității avocaților.</p> <p>Conținutul dosarului în apărarea fost actualizat prin aprobarea unor noi modele de acte.</p> <p>La data de 13 iulie 2024 a intrat în vigoare Regulamentul cu privire la mărimea și modul de remunerare a avocaților pentru acordarea asistenței juridice calificate garantate de stat, aprobat în redacție nouă prin Hotărârea CNAJGS nr. 18 din 3 aprilie 2024.</p>
<p>2.5 Elaborarea, instituționalizarea și dezvoltarea medierii garantate de stat, prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - elaborarea și aprobarea cadrul normativ secundar dedicat medierii garantate de stat; - alocarea unităților suplimentare de personal dedicat medierii garantate de stat; - instruirea personalului din cadrul sistemului de AJGS în domeniul medierii garantate de stat; - elaborarea și integrarea modulului dedicat medierii garantate de stat în sistemul informațional automatizat e-AJGS; 	<p>În vederea instituționalizării mecanismului de acordare a MGS, CNAJGS a aprobat următoarele hotărâri:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hotărârea Nr. 26 din 20 iunie 2024 cu privire la aprobarea modelului de cerere privind selectarea și înscrierea în lista mediatorilor care acordă servicii de mediere garantată de stat; 2. Hotărârea Nr. 27 din 20 iunie 2024 cu privire la aprobarea modelului de contract cu privire la acordarea serviciilor de mediere garantată de stat; 3. Hotărârea Nr. 28 din 20 iunie 2024 cu privire la aprobarea modelului de cerere privind acordarea serviciilor de mediere garantată de stat; 4. Hotărârea Nr. 29 din 20 iunie 2024 cu privire la aprobarea modelului de decizie privind acordarea/refuz în acordarea serviciilor de mediere garantată de stat; 5. Hotărârea Nr. 46 din 13 decembrie 2024 cu privire la aprobarea Regulamentului privind acordarea serviciilor de Mediere garantată de stat; 6. Hotărârea Nr. 47 din 13 decembrie 2024 cu privire la aprobarea Registrului serviciilor prestate de către mediatorul care acordă servii de Mediere garantată de stat;

	<p>7. Hotărârea Nr. 48 din 13 decembrie 2024 cu privire la aprobarea modelului Raportului de acordare a serviciilor de Mediere garantată de stat;</p> <p>8. Hotărârea Nr. 49 din 13 decembrie 2024 cu privire la aprobarea modelului de Decizie (compilată) privind remunerarea pentru serviciile de Mediere garantată de stat.</p> <p>Pe parcursul anului 2024 au fost admiși 31 de mediatori în vederea acordării serviciilor de MGS.</p> <p>CNAJGS rămâne în căutare de suport pentru elaborarea și integrarea modului dedicat medierii garantate de stat în sistemul informațional automatizat e-AJGS și instruirea personalului din cadrul sistemului de AJGS în domeniul medierii garantate de stat.</p>
<p>2.6 Extinderea continuă și dezvoltarea rețelei de para-juriști în localitățile rurale și urbane din întreaga țară, ținând cont de necesitățile de abilitare juridică.</p>	<p>Numărul de para-juriști în anul 2024 a fost extins cu 5 unități, constituind în total 87 de unități.</p> <p>Totodată, în anul 2024, CNAJGS a continuat parteneriatul cu Asociația Obștească Uniunea pentru Echitate și Sănătate în cadrul căruia fost dezvoltată și consolidată o rețea de parajuriști specializați (în număr de 15) din mediul reprezentanților comunităților vulnerabile specifice (persoane care trăiesc cu HIV/SIDA, utilizatorii de droguri, lucrătorii sexului comercial, etc.), în vederea sporirii accesului la AJGS.</p>
<p>2.7 Dezvoltarea modalităților on-line de acordare a asistenței juridice primare care permit beneficiarilor să-și rezolve problemele de ordin juridic la distanță</p>	<p>Platforma "parajurist.md" a fost creată pentru a răspunde necesității de educație juridică în rândul populației Republicii Moldova, dar și pentru procesul de auto-instruire a para-juriștilor. Site-ul se adresează publicului larg, poate fi accesat gratuit și fără restricții.</p> <p>Portalul vine în ajutorul cetățenilor Republicii Moldova cu o bibliotecă media, în care aceștia pot obține informații privind cele mai frecvente întrebări și răspunsuri juridice din varii domenii de interes, precum și noutățile juridice lunare. Toată echipa de para-juriști este conectată la platformă pentru a oferi primul ajutor juridic.</p> <p>În anul 2023 platforma a fost în gestiunea Asociației Naționale a Para-juriștilor, însă necesită o actualizare și îmbunătățire.</p>
<p>2.8 Facilitarea accesului populației la serviciile de asistență juridică calificată prin acordarea de către avocați a serviciilor juridice la distanță (telefonice sau în regim de video conferință).</p>	<p>CNAJGS și Administrația Națională a Penitenciarelor la data de 17 decembrie 2024, au semnat un Acord de colaborare strategică, având ca obiectiv principal facilitarea accesului la asistență juridică primară garantată de stat pentru persoanele private de libertate, prin utilizarea tehnologiilor moderne de videoconferință.</p> <p>Prin acest mecanism, deținuții vor beneficia de servicii juridice primare la distanță, eliminându-se astfel limitările logistice și îmbunătățindu-se transparența și eficiența în oferirea sprijinului legal.</p>

	<p>Proiectul, implementat cu suportul Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD Moldova) și finanțat de Republica Federală Germania, va fi pilotat în trei instituții penitenciare: Penitenciarul nr. 4 – Cricova, Penitenciarul nr. 7 – Rusca, și Penitenciarul nr. 9 – Pruncul, în colaborare cu Oficiul Teritorial Chișinău al CNAJGS. Această modalitate de acordare a AJGS va fi lansată în regim de testare la începutul anului 2025.</p> <p>În cadrul aceluiași proiect este testată o altă modalitate de acordare a asistenței juridice primare și calificate prin intermediul echipelor mobile, fiind deja înregistrați primii 40 de beneficiari din rândurile populației rurale.</p>
2.9 Tehnologizarea și digitalizarea procesului de acordare a asistenței juridice primare și abilitare juridică a populației (ex. grupuri de suport în rețelele de socializare ș.a.).	La acest capitol, în anul 2024, au fost continuate discuțiile cu privire la conceptul unei asemenea platforme, precum și identificarea partenerilor de dezvoltare interesați de acest domeniu.

3. Obiectivul strategic: asigurarea calității asistenței juridice și medierii garantate de stat

În vederea atingerii acestui obiectiv a fost planificată realizarea următoarelor acțiuni și totodată obținute următoarele rezultate:

Acțiunea	Rezultate
3.1 Elaborare continuă a standardelor de calitate, care servesc drept reper în procesul de monitorizare internă și externă a calității serviciilor de asistență juridică garantată de stat acordate de către avocați și mediatori.	<p>Prin Hotărârea CNAJGS Nr. 10 din 26 ianuarie 2024 au fost aprobate standardele de calitate ale activității avocaților care acordă asistență juridică garantată de stat victimelor infracțiunilor și victimelor violenței în familie în procesul obținerii măsurilor de protecție. Aceste standarde profesionale înglobează standardele internaționale, regionale și naționale și cele mai bune practici în domeniu.</p> <p>CNAJGS este determinat să contribuie la capacitarea prestatorilor de servicii în baza standardelor existente și recent aprobate, fiind utilizate și la monitorizarea performanței și calității serviciilor acordate.</p>
3.2 Elaborarea ghidurilor practice și metodologice pentru avocați, mediatori și para-juriști.	La acest capitol, în anul 2024, au fost continuate discuțiile cu privire la elaborarea unor asemenea ghiduri, precum și identificarea partenerilor de dezvoltare interesați de acest subiect.
3.3 Examinarea oportunității extinderii listelor specializate de avocați în anumite categorii de cauze, inclusiv actualizarea periodică a celor existente.	<p>Pe parcursul anului 2024 au activat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 46 avocați specializați în cauzele cu implicarea copiilor; • 18 avocați specializați în acordarea asistenței juridice calificate pe cauze de azil;

	<ul style="list-style-type: none"> • 11 avocați specializați în acordarea asistenței juridice calificate persoanelor cu dizabilități intelectuale și psiho-sociale; • 21 avocați specializați în acordarea asistenței juridice calificate victimelor infracțiunilor. <p>Listele avocaților specializați au fost actualizate periodic (de 2 ori pe an). La acest capitol se constată o dinamică pozitivă, numărul avocaților specializați fiind în creștere, ceea ce determină necesitatea de instruire a prestatorilor de servicii specializate.</p>
<p>3.4 Contribuirea la instruirea inițială (la admiterea în sistem) și continuă a avocaților care acordă asistență juridică garantată de stat și consolidarea parteneriatelor cu instituțiile dotate cu competențe de instruire inițială și continuă a avocaților (Centrul de Instruire al Uniunii Avocaților, Institutul Național al Justiției ș.a.)</p>	<p>În anul 2024, în colaborare cu partenerii de dezvoltare, au fost organizate un șir de instruirii pentru avocații care acordă AJGS.</p> <p>În colaborare cu AMNESTY International Moldova au fost organizate instruirii cu următoarele tematici:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Excepția de neconstituționalitate; • Urmărirea penală și judecarea cauzei în lipsa acuzatului; • Aspecte medicale în prevenirea torturii și relexor tratamentelor; • Drepturile persoanelor lucrătoare ale sexului comercial; • Dezabilitatea mintală și implicațiile legale după ratificarea Convenției ONU privind persoanele cu dizabilități. <p>În colaborare cu ABA ROLI Moldova au fost organizate instruirii cu următoarele tematici:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aplicarea standardelor de calitate ale avocaților care acordă asistență juridică garantată de stat victimelor infracțiunilor; au fost desfășurate 5 sesiuni de instruire pe întreg teritoriul țării (Oficiul teritorial Chișinău, Bălți, Cahul și Comrat); • Aspecte de management a sistemului de asistență juridică garantată de stat; au fost desfășurate 10 sesiuni de instruire pe întreg teritoriul țării (Oficiul teritorial Chișinău, Bălți, Cahul și Comrat). <p>În colaborare cu Consiliul European (lansarea proiectului HELP) au fost organizate instruirii cu tematica:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dreptul muncii și drepturile omului. <p>În colaborare cu Institutul Național al Justiției, au fost desfășurate 2 sesiuni a câte 5 zile de instruire, pe următoarele tematici:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Particularitățile acordării asistenței juridice calitative persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale; • Particularitățile examinării litigiilor ce țin de stabilirea programului/graficului de întrevederi cu copilul în procedura generală contencioasă și în procedura contenciosului administrativ;

	<ul style="list-style-type: none"> • Particularitățile audierii minorului în condiții speciale; • Asigurarea respectării drepturilor victimelor violenței sexuale și a violenței în familie; • Rolul avocatului la determinarea măsurii de pedeapsă și promovarea alternativelor la detenție.
<p>3.5 Contribuirea la instruirea inițială (la admiterea în sistem) și continuă a mediatorilor care acordă medierea garantată de stat și consolidarea parteneriatelor cu instituțiile dotate cu competențe de instruire inițială și continuă a mediatorilor (Consiliul de mediere ș.a.)</p>	<p>La acest capitol, în anul 2024, au fost inițiate discuțiile cu privire la organizarea unor asemenea instruirii, precum și identificarea partenerilor de dezvoltare interesați de acest domeniu.</p>
<p>3.6 Instruirea inițială și continuă, inclusiv la distanță, a para-juriștilor și consolidarea parteneriatelor cu instituțiile/organizațiile dotate cu competențe de instruire.</p>	<p>Para-juriștii noi veniți în sistem sunt încurajați să utilizeze platforma on line de instruire inițială și continuă a para-juriștilor, care este funcțională din luna decembrie 2021 și permite persoanelor interesate să urmeze cursul de instruire inițială și continuă, care se finalizează cu eliberarea unui certificat.</p> <p>Totodată, para-juriștii au beneficiat și de cursuri de instruire continuă, preponderent on-line, organizate de partenerii de dezvoltare pe diverse tematici.</p>
<p>3.7 Monitorizarea internă și externă a calității asistenței juridice garantate de stat acordate de către avocați.</p>	<p>Pe parcursul anului 2024, de către Oficiile teritoriale ale CNAJGS, în ordinea procedurii de monitorizare internă, au fost monitorizați 296 de avocați care acordă asistență juridică garantată de stat.</p> <p>Totodată, au fost create premisele necesare pentru declanșarea plenipotențială a mecanismului de monitorizare externă independentă, în vederea sporirii eficienței, încrederii și responsabilității pentru calitatea serviciilor de AJGS acordate de către avocați și alți prestatori de servicii, aceasta rămânând o prioritate majoră pentru CNAJGS.</p>
<p>3.8 Elaborarea conceptului mecanismului de asigurarea a calității medierii garantate de stat.</p>	<p>La acest capitol, în anul 2024, au fost inițiate discuțiile cu privire la elaborarea unui asemenea concept, precum și identificarea partenerilor de dezvoltare interesați de acest domeniu.</p>

1.2 ACTIVITATEA OFICIILOR TERITORIALE ALE CONSILIULUI NAȚIONAL PENTRU ASISTENȚA JURIDICĂ GARANTATĂ DE STAT ȘI A PERSOANELOR AUTORIZATE

1.2.1 Date generale privind volumul AJGS acordate pe parcursul anului 2024.

Oficiile teritoriale ale CNAJGS își exercită atribuțiile în baza *Legii nr.198/2007 cu privire la AJGS* și a *Regulamentului funcționării Oficiilor Teritoriale ale CNAJGS*, aprobat prin Hotărârea CNAJGS nr. 15/2008 (Monitorul Oficial nr. 160-161 art. nr. 463/2008).

Oficiile teritoriale ale CNAJGS sunt persoane juridice de drept public. Fiecare Oficiu teritorial este condus de un coordonator, având angajați câte un contabil-șef și mai mulți specialiști-principali (consultanți). Jurisdicția teritorială a Oficiilor teritoriale coincide cu jurisdicția Curților de Apel. Cele patru Oficii teritoriale își au sediul în Chișinău, Bălți, Cahul și Comrat.

În legătură cu modificarea hărții judiciare (Legea nr. 135/2024 pentru modificarea unor acte normative (revizuire hărții judiciare)), au fost stabilite 3 Curții de Apel: (Nord, Centru, Sud). Ca urmare, prin Hotărâre CNAJGS nr. 42/2024 Oficiul teritorial Comrat va înceta activitatea la data de 28 februarie 2025. Competența de asigurare a acordării asistenței juridice garantate de stat în raioanele care fac parte din jurisdicția Oficiului teritorial Comrat, a fost preluată de către Oficiul Teritorial Cahul și Oficiul Teritorial Chișinău, corespunzător, începând cu data de 27 decembrie 2024.

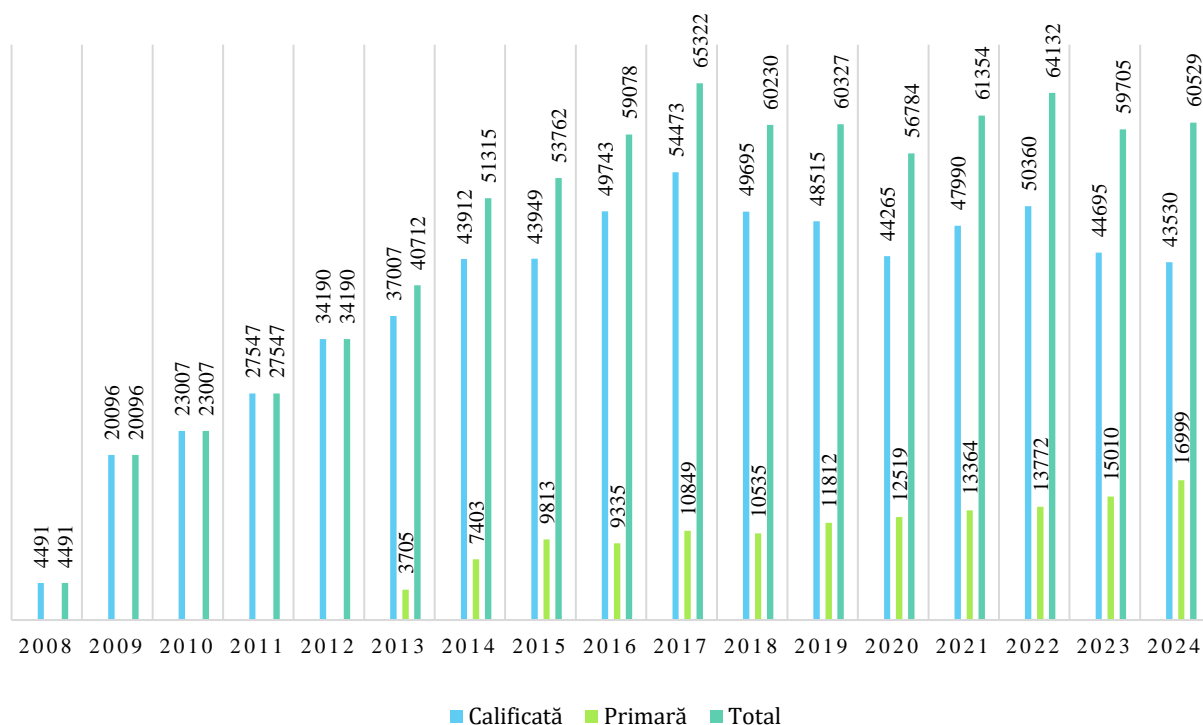
Oficiile teritoriale asigură acordarea de asistență juridică garantată de stat în raza de activitate a Curții de apel, prin exercitarea următoarelor funcții:

- organizarea acordării de asistență juridică garantată de stat;
- încheierea de contracte cu avocații din listele celor care acordă asistență juridică garantată de stat;
- examinarea cererilor și documentelor prezentate de solicitanții de asistență juridică garantată de stat, deciderea asupra acordării unei astfel de asistențe;
- numirea avocaților care să acorde asistență juridică calificată, inclusiv asistență juridică de urgență;
- încheierea de contracte de colaborare cu para-juriștii și cu asociațiile obștești care acordă asistență juridică garantată de stat;
- colectarea de date statistice referitor la necesitățile de asistență juridică garantată de stat și la nivelul lor de acoperire în teritoriu;
- solicitarea intentării procedurii de executare silită a deciziei privind recuperarea cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat reprezentarea intereselor statului în procesele ce țin de contestarea deciziei privind recuperarea cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; etc.

Urmare a activității de organizare a acordării AJGS desfășurate de Oficiile teritoriale ale CNAJGS, pe parcursul anului **2024**, au fost înregistrate **în total 60 529** de cazuri de acordare a asistenței juridice garantată de stat.

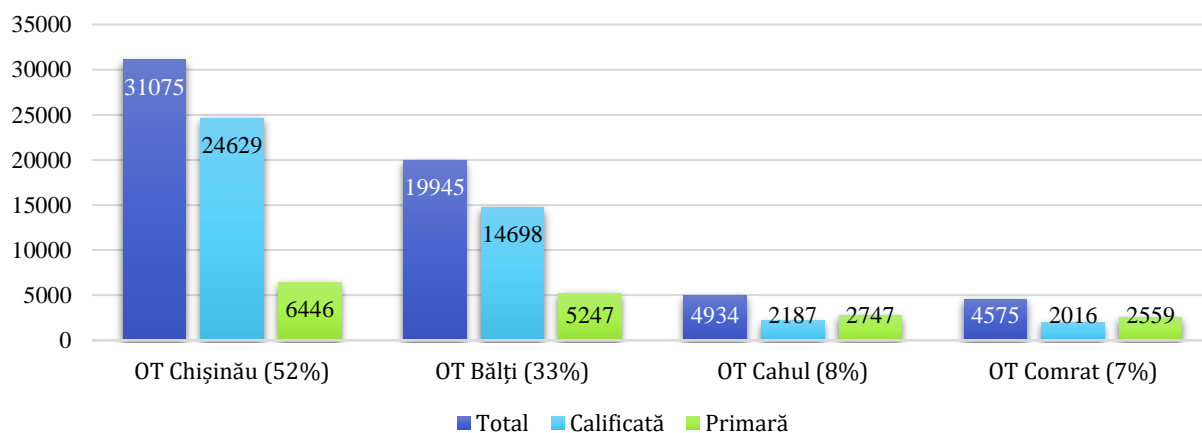
Evoluția nr. total de cazuri de acordare a AJGS

Este de menționat că, de la momentul intrării în vigoare a *Legii nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat*, și anume 1 iulie 2008 și până la finele anului **2024** au fost înregistrate **în total 770 572** cazuri de acordare a AJGS calificate și **135 116** cazuri de asistență juridică primară.

Din punct de vedere al timpului, asistența juridică garantată de stat a fost înregistrată constant în cele 4 trimestre ale anului **2024**, cel mai mare nr. de cazuri fiind înregistrat în trimestrul IV, iar din punct de vedere al repartizării volumului de asistență acordate între Oficiile teritoriale, cel mai mare nr. de cazuri fiind înregistrat la Oficiul teritorial Chișinău:

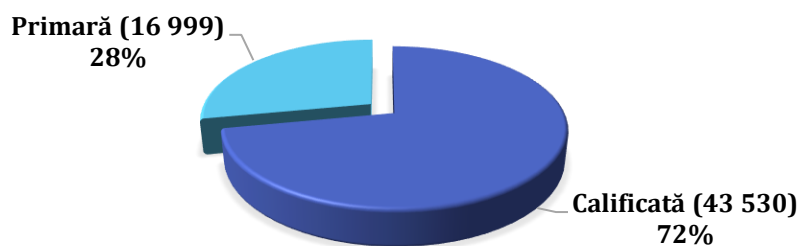
Ponderea volumului de AJGS între Oficiile teritoriale pe parcursul anului 2024

Din numărul **total** de **60 529** cazuri, **43 530** au constituit cazuri de acordare a asistenței juridice **calificate** și **16 999** au constituit cazuri de acordare a asistenței juridice **primare**:

Pondereea AJGS după tipul asistenței

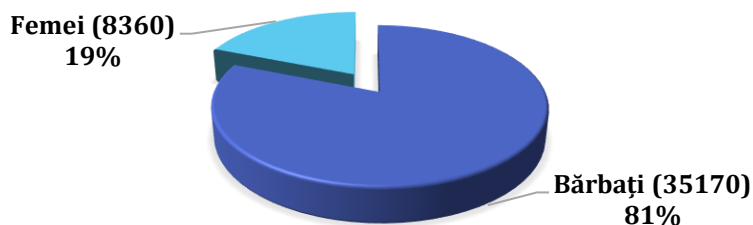
Astfel, ponderea asistenței juridice **calificate** este de **72%** din întregul volum, iar asistenței juridice **primare** îi revine **28%**.

1.2.2 Date cu privire la AJGS calificată acordată pe parcursul anului 2024.

După cum s-a menționat, în anul **2024** au fost înregistrate **43 530** cazuri de acordare a asistenței juridice **calificate**. În comparație cu anul **2023**, numărul de beneficiari **este mai mic** cu **1 165** de cazuri.

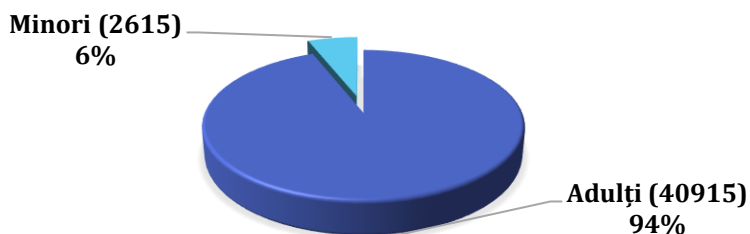
Din nr. total de **43 530** de cazuri, în **35 170** de cazuri beneficiarii de asistență juridică **calificată** au fost **bărbați**, iar în **8 360** cazuri beneficiarii au fost **femei**:

Pondereea beneficiarilor de AJGS calificată după sex în anul 2024

În același timp, din nr. total de **43 530** de cazuri, în **40 915** de cazuri beneficiarii de asistență juridică calificată au fost **adulți**, iar în **2 615** cazuri beneficiarii au fost **minori**:

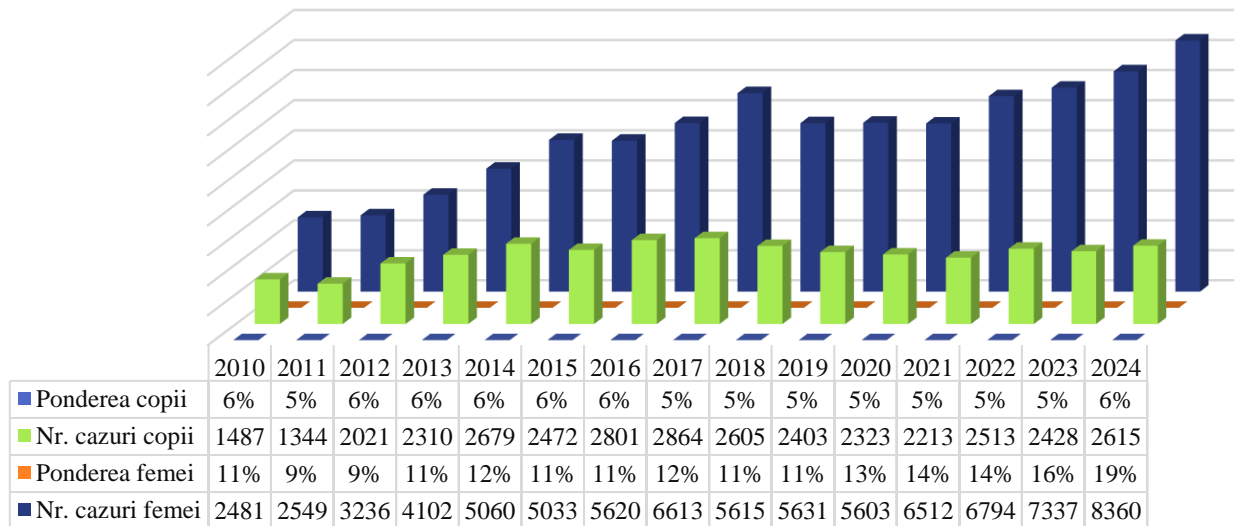
Pondereea beneficiarilor de AJGS calificată după vârstă în anul 2024

În ultimii 5 ani, se înregistrează o creștere continuă a ponderii beneficiarilor **femei**, ajungând la cota de **19%** din nr. total de beneficiari de AJGS **calificată**.

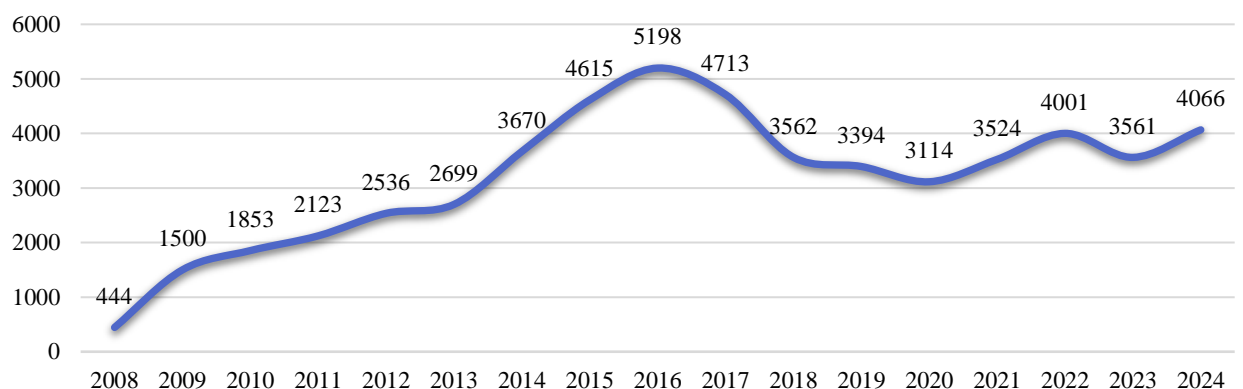
Ponderea de circa **6%** a beneficiarilor **minori** din nr. total de beneficiari de AJGS **calificată** rămâne a fi constantă în ultimii ani. Totuși, în anul **2024** au fost înregistrate cu **187** cazuri **mai multe** decât în **2023**:

Ponderea AJGS acordată femeilor și minorilor

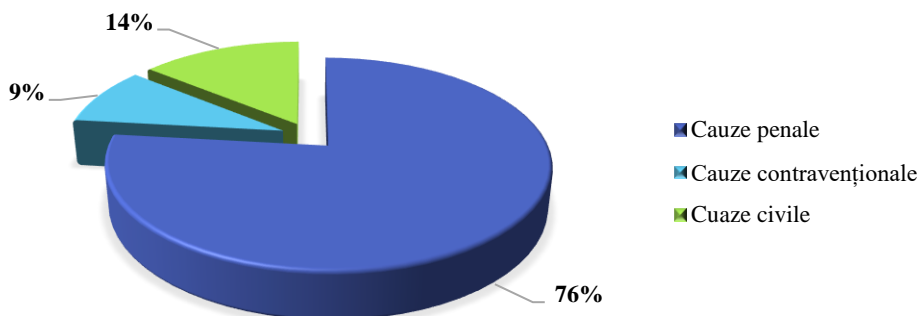
Din numărul total de cazuri de acordare a asistenței juridice **calificate**, în **4 066** cazuri a fost acordată asistența juridică de **urgență**, ceea ce constituie cu **505** cazuri **mai multe** decât în anul **2023**. Ponderea asistenței juridice de urgență din volumul **total** de asistență juridică calificată garantată de stat a constituit circa **9%**:

Evoluția nr. de cazuri de acordare a AJGS de urgență din momentul lansării sistemului

În celelalte cazuri și anume în **39 464**, a fost acordată asistența juridică calificată **ordinară** în cadrul dosarelor penale, contravenționale și civile, predominând tradițional cauzele penale cu o cotă de circa **76%** din numărul total. Astfel, **30 124** au constituit cauze **penale**, **5 430** cauze **civile** și **3 910** cauze **contravenționale**:

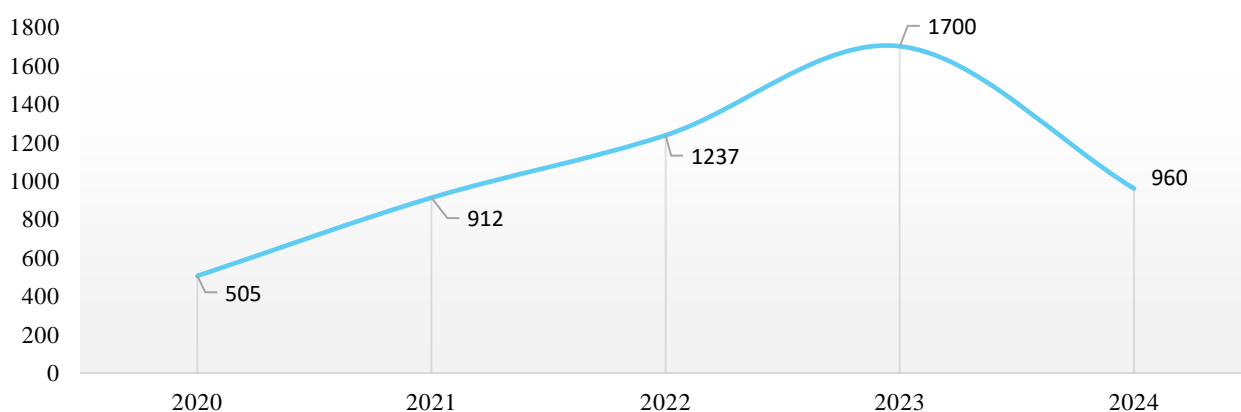
Ponderea AJGS calificate ordinare pe tipuri de cauze în anul 2024

Din perspectiva acordării AJGS calificată în dependență sau indiferent de nivelul de venit al persoanei, continuă să prevaleze majoritar cazurile de acordare a AJGS **indiferent de nivelul de venit**, având ponderea de circa **70%** din volumul total de asistență juridică calificată acordată, acestea constituind cazuri de participare obligatorie a avocatului în procesul penal, contravențional, civil.

Pe de altă parte, este în scădere nr. de **refuzuri în acordarea AJGS**, în anul **2024** fiind înregistrate **960 de decizii de refuz în acordarea AJGS**, adică cu **740 de cazuri** mai puțin decât în anul **2023**. De menționat că, numărul de refuzuri a înregistrat un trend de creștere în ultimii ani, urmare a faptului că Oficiile teritoriale ale CNAJGS au obținut accesul la platformele guvernamentale de date cu privire la veniturile solicitantului, care sunt verificate și analizate în procesul de prelucrare a cererilor de acordare a AJGS. Diferența între anul **2023** și **2024** este datorită faptului că, din 1 ianuarie 2024 a avut loc substituirea a "minimumului de existență" cu "salariul minim pe țară" în calitate de plafon în baza căruia se decide eligibilitatea pentru AJGS calificată, fapt care a sporit accesarea serviciilor de AJGS de către persoanele cu venituri și scăderea nr. de refuzuri.

Evoluția nr. de cazuri de refuzuri în acordare a AJGS calificate

Din numărul total de cazuri de acordare a asistenței juridice **calificate**, în **3 879** cazuri beneficiarii au avut statut de **victimă sau parte vătămată**, ceea ce constituie circa **9%** din volumul total:

Evoluția nr. total de cazuri de acordare a AJGS calificate persoanelor cu statut procesual de victimă sau parte vătămată

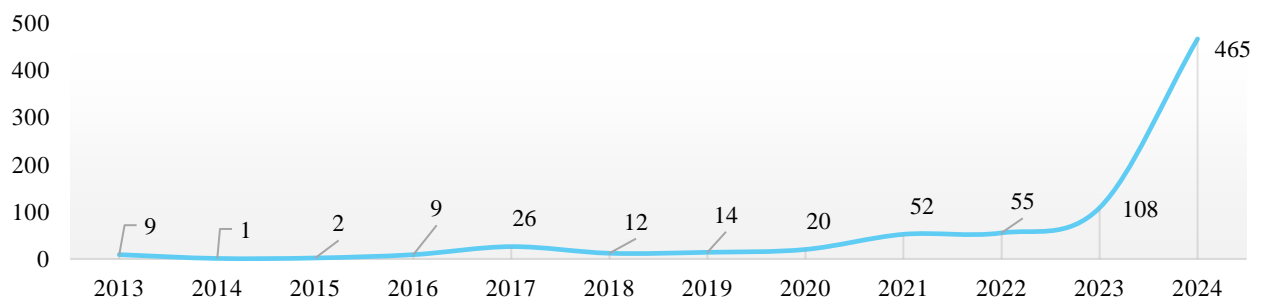

Urmare a modificărilor operate în legislație în ultimii ani, în anul **2024** au fost **înregistrat cel mai mare număr de cazuri** de acordare a AJGS calificate persoanelor cu statut procesual de victimă sau parte vătămată. De asemenea, au fost create premise bune în vederea asigurării accesului timpuriu a presupuselor victime ale violenței domestice și infracțiunilor cu caracter sexual necesară pentru depunerea plângerii în vederea pornirii urmăririi penale, acestea putând beneficia de serviciile avocaților de serviciu care acordă asistența juridică de urgență în regim 24/24.

Din numărul total de **3 879** cazuri de asistență juridică garantată de stat acordată victimelor, **2 478** au constituit cazuri de acordare asistenței juridice **victimelor violenței domestice**, inclusiv copii, iar în **139** cazuri asistența a fost acordată victimelor **traficului de ființe umane**.

În anul **2024** au fost înregistrate **465** cazuri de acordare a asistenței juridice calificate pe cauze de azil, fiind înregistrat cel mai mare nr. din **2013** încoace:

Evoluția nr. de cazuri de acordare a AJGS de calificate pe cauze de azil

Asistența juridică calificată a fost acordată de către avocații specializați în acordarea asistenței juridice pe cauze de azil. În asemenea tipuri de cauze, beneficiarii de asistență au fost cetățeni străini sau apatrizi.

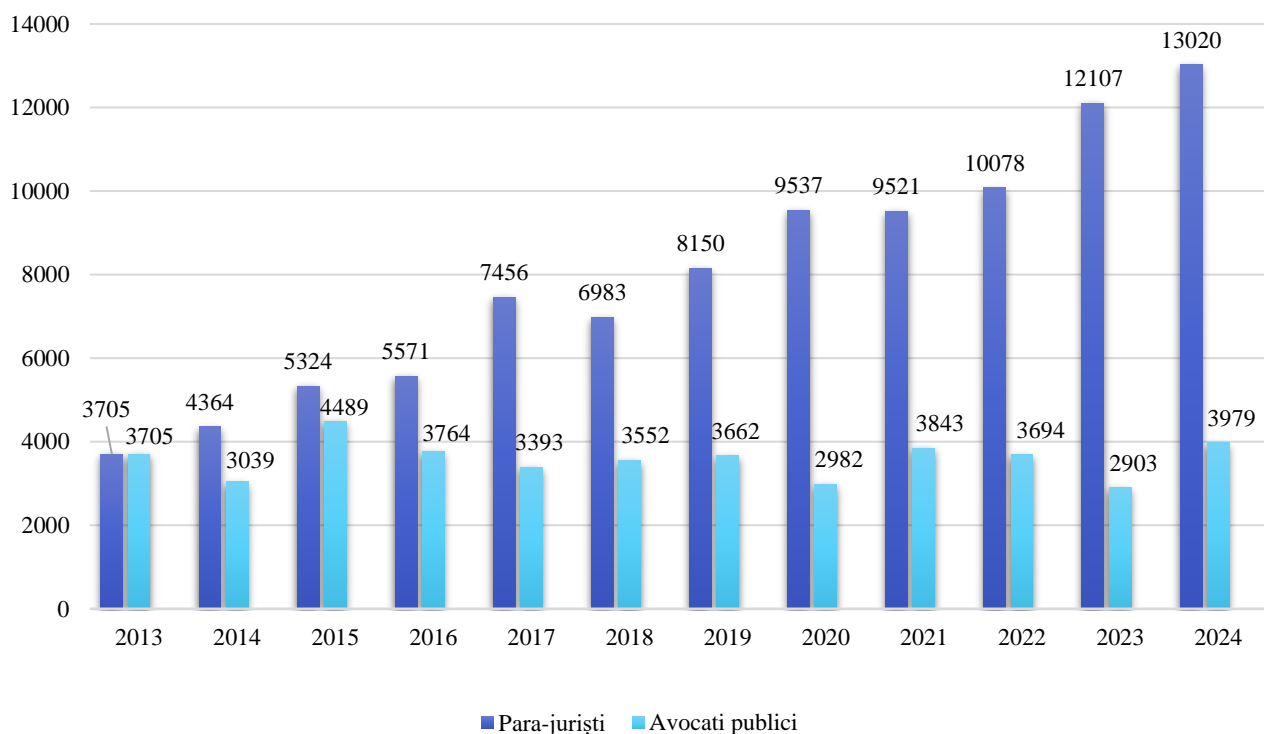
Concluzionând, constatăm că pe parcursul anului **2024**, din numărul total de **43 530** cazuri de acordare a asistenței juridice **calificate**:

- în **4 066** cazuri a fost acordată asistența juridică de **urgență** (circa **9%** din volumul total),
- în **8 360** - cazuri beneficiari **femei**, (circa **19%** din volumul total),
- în **2 615** - cazuri beneficiari **copii/minori**, (circa **6%** din volumul total),
- în **1 352** - cazuri beneficiari **persoane cu dizabilități**, (circa **3%** din volumul total),
- în **3 879** - cazuri beneficiari **victimă/parte vătămată** a infracțiunii, (circa **9%** din volumul total), dintre care **2 478** victime ale **violentei domestice** și **139** victime ale **traficului de ființe umane**,
- în **465** - cazuri beneficiari solicitanți **de azil**, (circa **1%**),
- în **228** - cazuri beneficiari **refugiați**, circa (**0,5%**),
- în **2 622** - cazuri beneficiari de **protecție temporară**, (circa **6%**).

1.2.3 Date cu privire la AJGS primară acordată pe parcursul anului 2024.

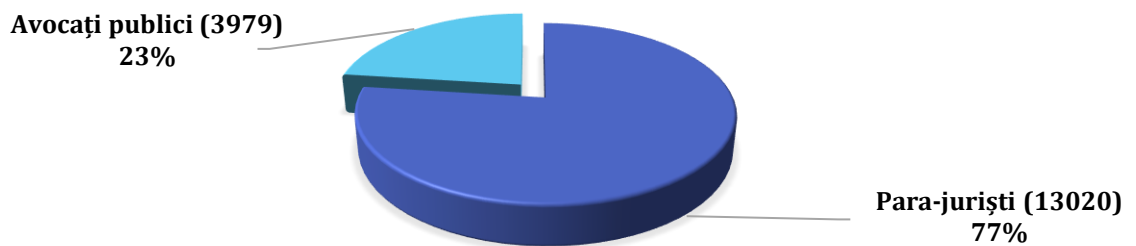
În anul **2024**, **16 999** persoane au beneficiat de asistență juridică **primară** garantată de stat, ceea ce constituie cu **1 989** cazuri mai mult, decât în anul **2023**, fiind înregistrată o creștere de circa **12%**.

Evoluția nr. de cazuri de acordare a AJGS primare de către avocații publici și para-juriști

Rețeaua națională de **para-juriști** constituie în continuare principala modalitate de livrare a asistenței juridice **primare** în localitățile rurale și urbane, altele decât cele de reședință ale Oficiilor teritoriale. Prin urmare, în **13 020** cazuri, adică **77%** din volumul total, asistența juridică **primară** a fost acordată de către **para-juriști** și în **3 979** cazuri (**23%**) de către **avocații publici**.

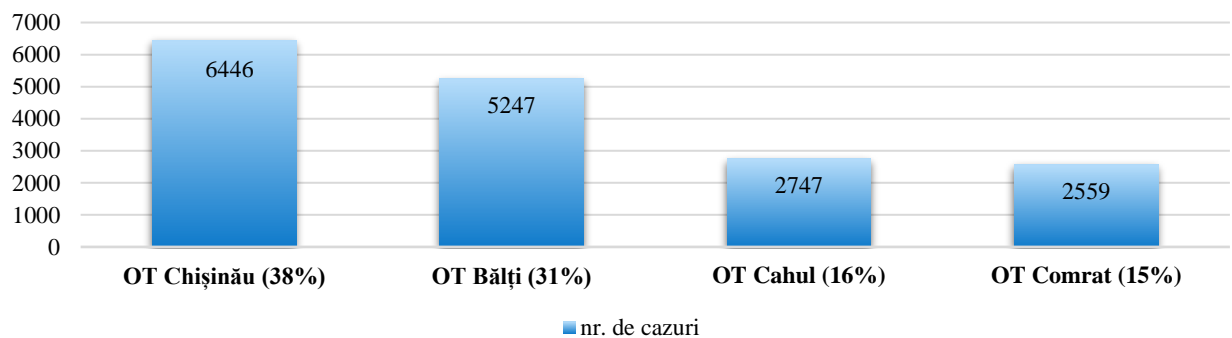
Ponderea AJGS primare după prestatori

Dar, și rețeaua de avocați publici contribuie substanțial, an de an, la volumul total de asistență juridică primară livrată, în special în localitățile de reședință ale Oficiilor teritoriale, ținând cont de faptul că menirea lor principală e acordarea asistenței juridice calificate și că pe parcursul anului **2024** au activat doar **17** avocați publici.

Repartizarea volumului de asistență juridică primară între Oficiile teritoriale ale CNAJGS a avut loc, după cum urmează:

Ponderea volumului de AJGS primară între Oficiile teritoriale pe parcursul anului 2024

Rețeaua de parajuriști continuă să se extindă și să se dezvolte la nivel național, având ca obiectiv principal sporirea accesului la asistență juridică primară, în special pentru grupurile vulnerabile.

Numărului total de cazuri de asistență juridică primară urmează a fi sumat și numărul de cazuri de consultații oferite de **rețeaua experimentală de parajuriști specializați**, și anume **5 099 cazuri**. Începând cu anul 2018, ca urmare a pilotării serviciilor de asistență juridică primară în comunități cu risc sporit de infectare HIV, CNAJGS, în parteneriat cu Asociația Obștească „Uniunea pentru Echitate și Sănătate”, a dezvoltat și consolidat o rețea de parajuriști specializați. Această rețea a crescut de la 15 membri în 2018 la **29** în **2024**, având ca scop principal îmbunătățirea accesului la asistență juridică garantată de stat.

Parajuriștii specializați joacă un rol esențial în asigurarea accesului la justiție pentru grupurile vulnerabile, în special pentru persoanele afectate de HIV, tuberculoză, consumul de substanțe psihoactive și alte categorii expuse riscurilor sociale. Prin activitatea lor, aceștia facilitează informarea juridică, consilierea și sprijinul necesar pentru ca beneficiarii să-și poată exercita drepturile și să acceseze serviciile de asistență juridică primară.

Impactul parajuriștilor specializați, după cum urmează:

- ✓ Contribuie la reducerea barierelor în accesarea serviciilor juridice pentru grupurile marginalizate;
- ✓ Oferă suport juridic direct, adaptat nevoilor specifice ale comunităților vulnerabile;
- ✓ Sensibilizează autoritățile și instituțiile relevante privind drepturile persoanelor asistate;
- ✓ Ajută la prevenirea și soluționarea unor probleme juridice înainte ca acestea să escaladeze;
- ✓ Facilitează conexiunile între beneficiari și instituțiile responsabile pentru protecția drepturilor lor.

Majoritatea parajuriștilor specializați provin din rândul asistenților și lucrătorilor sociali, dar și din comunități vulnerabile afectate de HIV și tuberculoză. Printre aceștia se numără persoane care trăiesc cu HIV, consumatori de substanțe psihoactive, lucrători ai sexului, persoane afectate de tuberculoză și alte grupuri expuse riscurilor sociale și medicale.

În prezent, această rețea reprezintă principala sursă de furnizare a asistenței juridice primare: consultații individuale, lecții publice, asistență în referire către avocații publici și alte structuri de stat, în comunitățile afectate de HIV și tuberculoză, inclusiv în localități în care nu există oficii teritoriale specializate.

Pe parcursul anului **2024**, din totalul de **5.099** de consultații oferite, parajuriștii specializați au asistat:

- Lucrătoare ale sexului – 11,6%;
- Persoane care trăiesc cu HIV – 25%;
- Persoane afectate de tuberculoză – 8%;
- Membri ai comunității LGBT – 6%;
- Consumatori de substanțe psihoactive – 32% (cel mai mare grup asistat).

Pentru a asigura servicii calitative, anual, parajuriștii specializați participă la instruirii specifice, atât în domeniul asistenței juridice primare, cât și în domenii conexe, pentru a-și îmbunătăți competențele și a răspunde mai eficient nevoilor beneficiarilor. Activitatea lor se desfășoară conform Regulamentului de activitate al parajuriștilor și este monitorizată și evaluată periodic de un consultant CNAJGS.

Această inițiativă contribuie semnificativ la creșterea gradului de incluziune și acces la justiție pentru categoriile vulnerabile, consolidând astfel eforturile de protecție a drepturilor fundamentale ale acestor comunități.

Datorită sprijinului constant al CNAJGS, rețeaua de parajuriști specializați a devenit un pilon important al asistenței juridice primare în Republica Moldova, având un impact direct asupra incluziunii sociale și protecției drepturilor fundamentale ale celor mai vulnerabile categorii de populație.

De asemenea, cu suportul acordat de partenerii de dezvoltare, de către CNAJGS au fost formate și testate **echipe mobile**, care oferă cetățenilor consiliere juridică gratuită. Acestea se deplasează în localitățile în care nu sunt para-juriști și oferă asistență juridică primară garantată de stat și sprijin persoanelor din grupuri social-vulnerabile, care nu au posibilitatea să apeleze la serviciile unui avocat sau jurist, pentru a-și soluționa problemele

de natură socio-juridică. Echipele mobile se deplasează în localitățile rurale în care nu sunt para-juriști. Peste **40** de persoane din grupuri vulnerabile au beneficiat deja de consiliere juridică gratuită din partea specialiștilor din cadrul echipelor mobile.

Având ca obiectiv principal facilitarea accesului la asistență juridică primară garantată de stat pentru **persoanele private de libertate**, prin utilizarea tehnologiilor moderne de videoconferință, CNAJGS și Administrația Națională a Penitenciarelor la data de 17 decembrie 2024, au semnat un Acord de colaborare strategică privind testarea unui mecanism prin care deținuții vor beneficia de servicii juridice primare la distanță, eliminându-se astfel limitările logistice și îmbunătățindu-se transparența și eficiența în oferirea sprijinului legal.

Proiectul, implementat cu suportul Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD Moldova) și finanțat de Republica Federală Germania, va fi pilotat în trei instituții penitenciare: Penitenciarul nr. 4 – Cricova, Penitenciarul nr. 7 – Rusca, și Penitenciarul nr. 9 – Pruncul, în colaborare cu Oficiul Teritorial Chișinău al CNAJGS. Această modalitate de acordare a AJGS va fi lansată în regim de testare la începutul anului 2025.

1.2.4 Date cu privire la mediere garantată de stat acordată pe parcursul anului 2024.

Începând cu 29 iulie 2024, medierea garantată de stat a devenit unul din tipurile de asistență juridică garantată de stat, alături de asistența juridică primară și asistența juridică calificată. Astfel, medierea garantată de stat reprezintă servicii gratuite de mediere, acordate în cauzele penale, contravenționale și civile în conformitate cu Legea nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat și cu Legea nr. 137/2015 cu privire la mediere.

Pentru implementarea acestui nou tip de asistență și asigurarea bunei funcționări a mecanismului de acordare a medierii garantate de stat, a fost necesară aprobarea cadrului normativ secundar și a modelelor de acte. Pe parcursul anului 2024 au fost elaborate și aprobate următoarele modele de acte:

- Cererea privind înscrierea în lista mediatorilor care acordă servicii de mediere garantată de stat;
- Modelul de contract cu privire la acordarea serviciilor de mediere garantată de stat;
- Cererea privind acordarea serviciilor de mediere garantată de stat;
- Decizia privind acordarea/refuz în acordarea serviciilor de mediere garantată de stat;
- Registrul serviciilor prestate de către mediatorul care acordă servicii de mediere garantată de stat;
- Raportul de acordare a serviciilor de mediere garantată de stat;
- Decizia (compilată) privind remunerarea pentru serviciile de mediere garantată de stat.

Totodată, la data de 13 decembrie 2024 prin Hotărârea nr. 46/2024, de către Consiliul Național a fost aprobat **Regulamentul privind acordarea serviciilor de mediere garantată de stat**, intrat în vigoare la 7 februarie 2025.

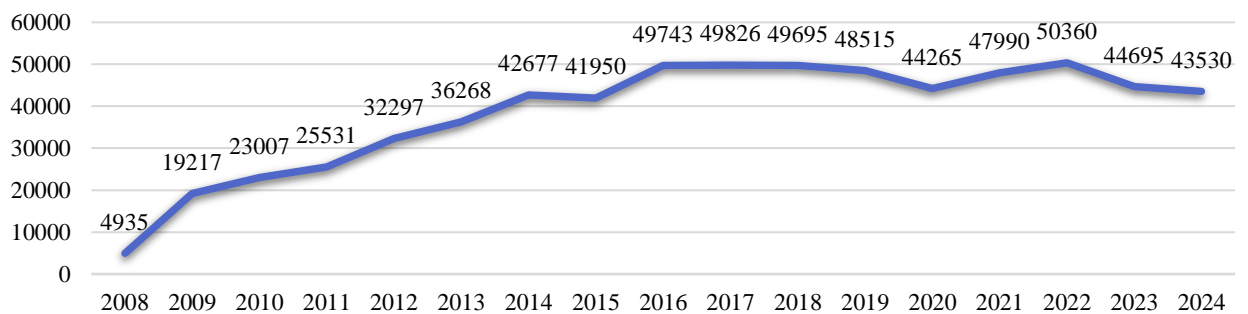
Pe parcursul anului 2024 au fost admiși în sistemul de AJGS **31 mediatori** în vederea acordării serviciilor de MGS.

Însă, în cele 8 luni de la intrarea în vigoare a modificărilor, a fost înregistrată o singură solicitare de acordare a unui astfel de serviciu, soldată cu refuz. CNAJGS mizează pe intensificarea eforturilor Consiliului de Mediere și a altor actori de promovare, în general, a medierii în Republica Moldova, ceea ce ar putea duce la solicitarea către CNAJGS și acordarea unui asemenea servicii celor care au nevoie dar nu au resurse să le plătească.

1.2.5 Date cu privire la volumul de lucru și resurse umane angajate în sistemul de AJGS în anul 2024.

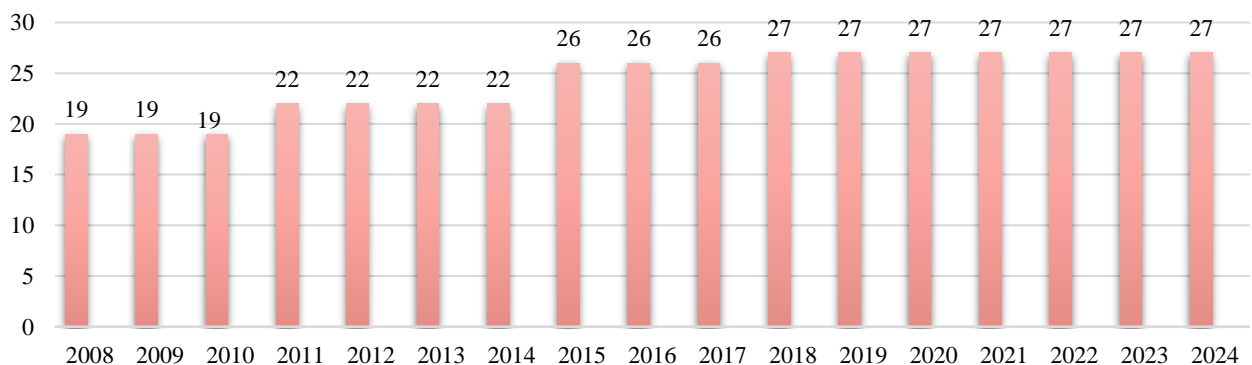
Ca urmare a creșterii volumului de AJGS acordate, a extinderii competențelor CNAJGS, a creșterii numărului de beneficiari și de prestatori de AJGS, precum și diversificarea spectrului de servicii de AJGS prestată, volumul de lucru în OT ale CNAJGS a crescut considerabil, în raport cu primii ani de activitate. Analizând doar un singur criteriu, precum este nr. de decizii emise anual cu privire la acordarea asistenței juridice garantate de stat, constatăm o creștere evidentă în acest sens:

Evoluția nr. total de decizii de acordare a AJGS din momentul lansării sistemului

Astfel, doar la acest capitol, în perioada anilor **2009-2024**, **volumul după numărul de decizii** a crescut aproximativ de 2,5 ori (mai exact cu **160%**) însă numărul **personalului Oficiilor teritoriale** ale CNAJGS a crescut cu doar **jumătate (mai exact, 42%, de la 19 la 27 unități)**:

Evoluția nr. de unități de angajați ai Oficiilor teritoriale ale CNAJGS

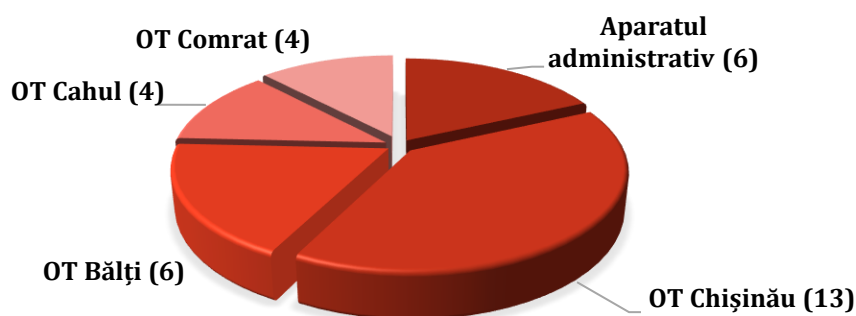

Constatăm în ultimii ani o creștere considerabilă și aproape negestionabilă a volumului de lucru al personalului Oficiilor teritoriale și al Aparatului administrativ al CNAJGS, determinată de extinderea tipurilor de asistență juridică garantată de stat, spectrului de servicii și prestatori, activității de instruire, mediatizare și monitorizare, recuperare a cheltuielilor, cu posibilități mai mult decât modeste de a

dedica efort noilor obiective de digitalizare a sistemului. Acestea se alătură și noile competențe atribuite CNAJGS, începând cu 26 iunie 2024, și anume medierea garantată de stat.

Această creștere a volumului de activitate nu este deloc proporțională cu resursele umane, tehnice și financiare alocate sistemului, necesitând permanent adaptări de rigoare și alocare de suport și resurse suplimentare. **Identificarea și alocarea unităților de personal și resurselor financiare conform necesităților a fost crucială pentru anul 2024. Astfel, CNAJGS a solicitat alocarea adițională a 12 unități de personal, începând cu anul 2025, numărul personalului Oficiilor teritoriale s-a mărit doar cu 6 unități.**

În anul 2024, în sistemul de acordare a AJGS au fost alocate 33 unități de personal, fiind astfel repartizate:

În același timp, CNAJGS rămâne printre puținele organe colegiale ale căror membri nu sunt remunerați, activând pe baze obștești. Pe de o parte, membrii CNAJGS nu desfășoară o activitate permanentă în cadrul CNAJGS, fiind angajați ai altor instituții guvernamentale sau neguvernamentale, pe de altă parte membrii consumă timp în legătură cu pregătirea și participarea la ședințele CNAJGS, precum și la alte evenimente dedicate asistenței juridice garantate de stat.

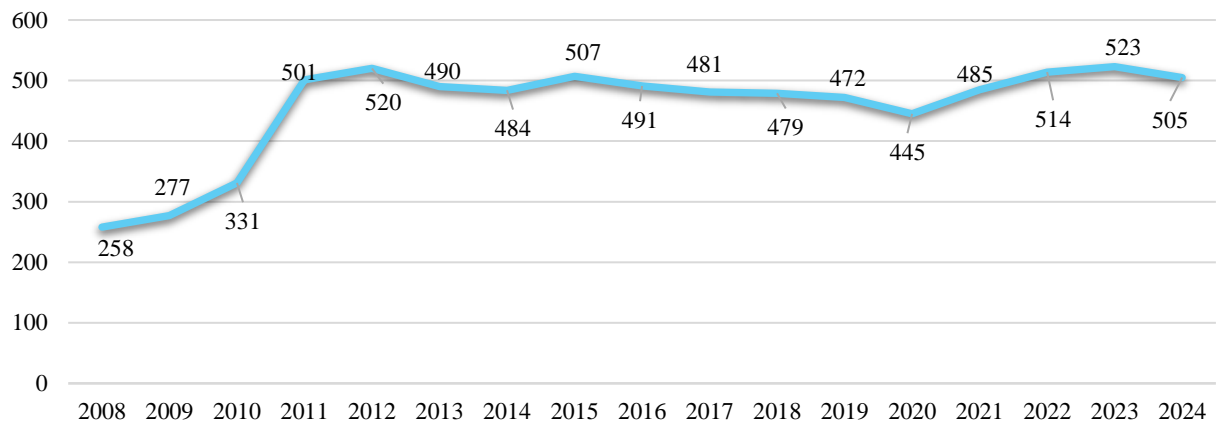
1.2.6 Date cu privire prestatorii de servicii de AJGS în anul 2024.

Pentru acordarea **asistenței juridice calificate**, au fost implicați **505 avocați** care acordă asistență juridică calificată garantată de stat, dintre care:

- **17 avocați publici;**
- **488 avocați la cerere**, inclusiv:
 - **46 avocați specializați** în cauzele cu implicarea copiilor;
 - **18 avocați specializați** în acordarea asistenței juridice calificate solicitanților de azil, refugiaților, beneficiarilor de protecție umanitară, apatrizilor și solicitanților de apatrid;
 - **11 avocați specializați** în acordarea asistenței juridice calificate persoanelor cu dizabilități intelectuale și psiho-sociale;
 - **21 avocați specializați** în acordarea asistenței juridice calificate victimelor infracțiunilor.

Nr. de avocați care acordă a AJGS la cerere rămâne a fi constant în ultimii ani, datorită faptului că nr. de avocați noi veniți în sistem este aproximativ același ca și nr. avocaților care au părăsit sistemul din anumite considerente:

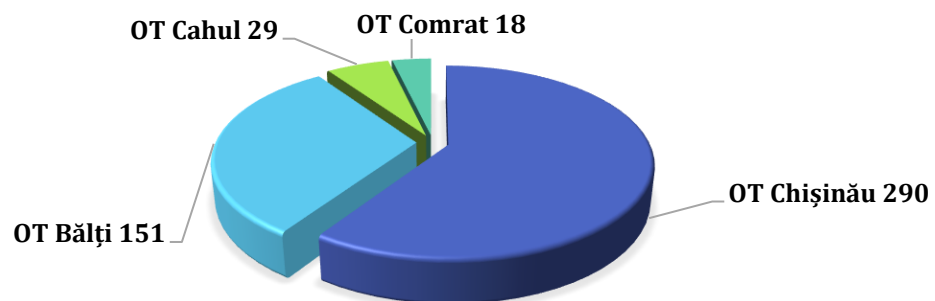
Evoluția nr. total de avocați care acordă AJGS

Interesul avocaților față de sistemul de AJGS este în continuă creștere, mai ales în contextul majorării remunerării pentru serviciile de asistență juridică garantată de stat și claritate în modalitatea de interacțiune cu OT ale CNAJGS.

Este de menționat repartizarea geografică neuniformă a numărului de **avocați care acordă AJGS la cerere**, marea majoritate **60%**, fiind concentrată în jurisdicția Oficiul teritorial Chișinău:

Repartizarea nr. de avocați care acordă AJGS la cerere între Oficiile teritoriale

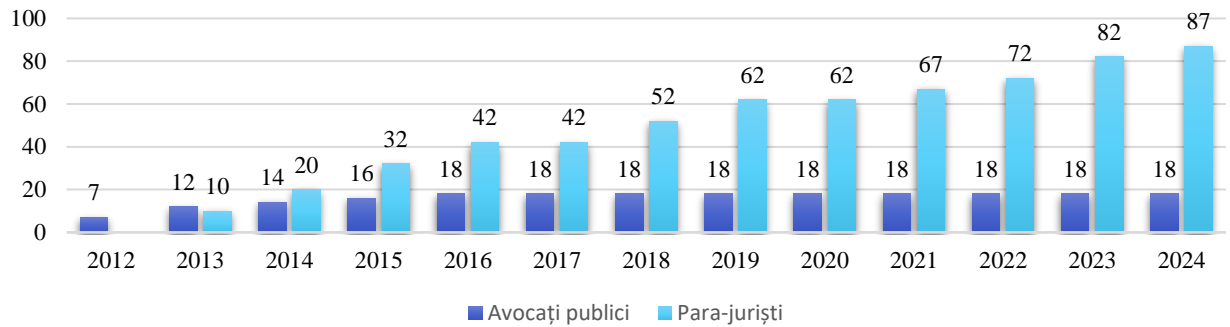

În municipiul Chișinău este înregistrat un număr acceptabil de avocați, însă în unele raioane (Taraclia, Șoldănești ș.a.) înregistrăm un număr insuficient de avocați.

Este de menționat, că, de la data de 27 iunie 2024 în legătură cu modificarea hărții judiciare (Legea 135/2024 pentru modificarea unor acte normative (revizuire hărții judiciare)), **6 raioane** (Orhei, Nisporeni, Ungheni, Telenești, Rezina, Șoldănești) au migrat din jurisdicția Oficiului teritorial Chișinău în jurisdicția Oficiului teritorial Bălți.

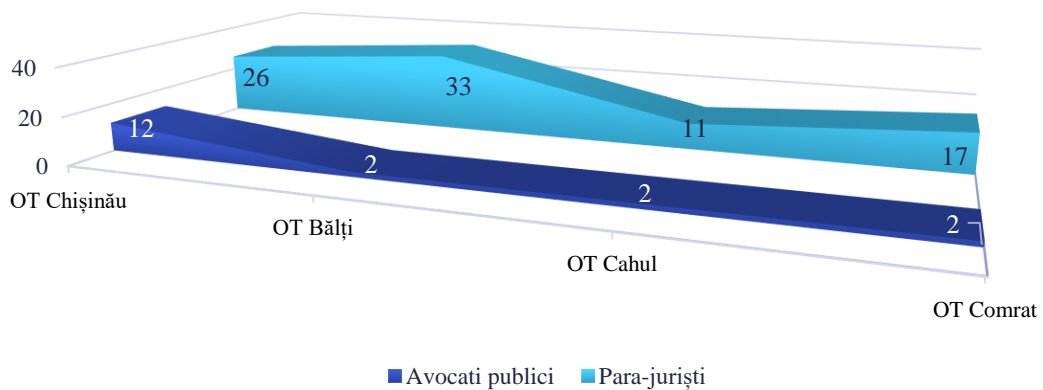
În sistemul de acordare a AJGS sunt alocate **18 unități** de avocați publici și **87 unități** de para-juriști:

Evoluția nr. de unități de para-juriști și avocați publici

Între Oficiile teritoriale sunt repartizate după cum urmează:

Repartizarea nr. de avocați publici și para-juriști între Oficiile teritoriale

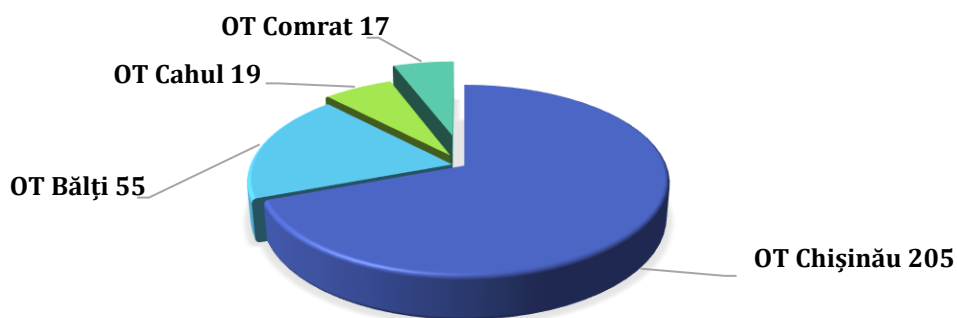
În anul **2024**, efectiv au activat **17 avocați publici**, o unitate rămâne vacantă. Prin hotărârea CNAJGS nr. 6/2021 cuantumul remunerației avocaților publici a fost stabilit provizoriu în mărime de 13 570 lei lunar (brut), iar începând cu 1 ianuarie 2023 cuantumul remunerației fixe lunare a avocaților publici a fost actualizat la 16 963 lei. Această majorare a sporit esențial interesul față de această poziție.

Rețeaua națională de para-juriști în anul **2024** a fost constituită din **87 de unități**, dar efectiv au activat **75 de para-juriști**, 12 unități fiind pe parcursul anului intermitent vacante.

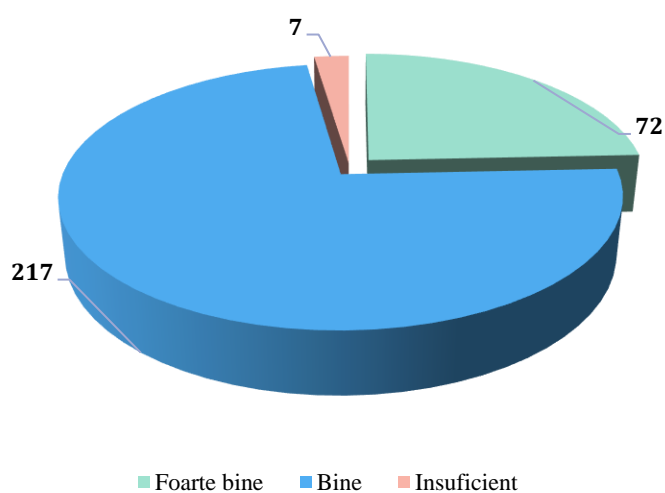
Urmare a majorării remunerației fixe lunare a para-juriștilor, aceasta s-a ridicat la nivel de 4100 lei, începând cu 1 februarie 2023. E discutabil dacă această majorare va spori în viitor interesul față de această poziție.

1.2.7 Monitorizarea activității prestatorilor de servicii de asistență juridică garantată de stat.

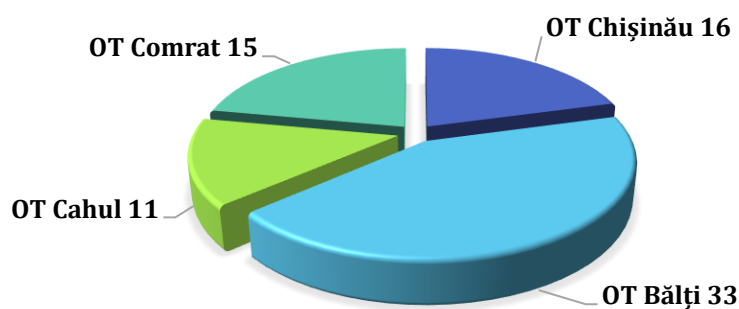
Pe parcursul anului **2024**, în ordinea monitorizării interne a calității asistenței juridice calificate, a fost monitorizată activitatea a **296 avocați**:

Rezultatele monitorizării interne a activității avocaților

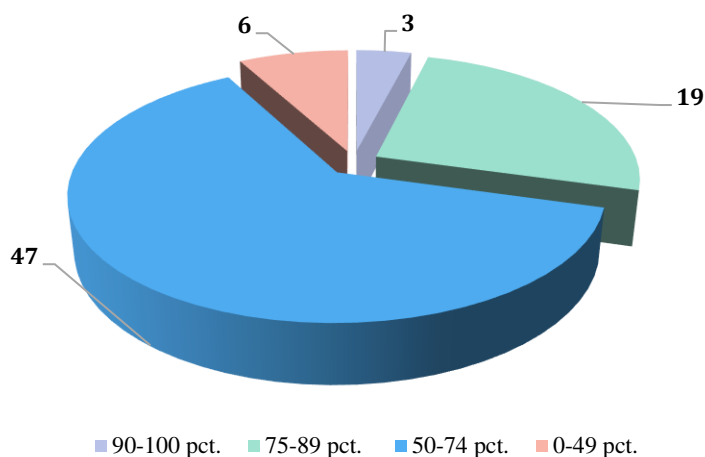

Totodată, în anul **2024** a fost monitorizată și evaluată activitatea para-juriștilor, după cum urmează:

În urma evaluării au fost obținute următoarele rezultate:

Rezultatele evaluării para-juriștilor

Dacă în urma evaluării a acumulat 90-100 puncte, parajuristul urmează a continua activitatea, fără modificări esențiale. În cazul în care în urma evaluării a acumulat 75-89 puncte, parajuristul urmează a continua activitatea, cu îndeplinirea angajamentelor specificate în actul de monitorizare. În cazul în care în urma evaluării a acumulat 50-74 puncte, parajuristul urmează a continua activitatea îndeplinind angajamentele specificate în actul de monitorizare, cu efectuarea unei monitorizări și evaluări repetate în termen util care ar permite remedierea deficiențelor. În cazul în care în urma evaluării a acumulat până la 50 puncte, Oficiul teritorial reziliază contractul de acordare a asistenței juridice primare cu parajuristul respectiv.

Pentru sporirea eficienței, încrederii și responsabilității pentru calitatea serviciilor de AJGS acordate de către avocați și alți prestatori de servicii CNAJGS evidențiază drept prioritară declanșarea deplină a mecanismului de monitorizare externă independentă.

1.2.8 Date cu privire bugetul sistemului de AJGS în anul 2024.

Pentru finanțarea sistemului de asistență juridică garantată de stat pentru anul **2024**, inițial, a fost aprobată suma de **81 913,3 mii lei**. Conform raportului privind implementarea strategiei de cheltuieli, în anul **2024** a fost executată suma de **86 504,8 mii**, pe parcursul anului fiind alocați suplimentar **4 591,5 mii lei**.

Domeniu	Buget aprobat	Buget executat
Administrarea sistemului	8 519,6	8 145,2
Remunerarea avocaților	67 872,0	73 672,4
Remunerarea para-juriștilor	5 521,7	4 687,2
Total	81 913,3	86 504,8

Este de remarcat că din bugetul total, **73 672,4 mii lei**, ceea ce constituie circa **86%**, au fost executate pentru **remunerarea avocaților** care acordă AGJS calificată, iar suma de **4 687,2 mii lei**, ceea ce constituie circa **5%**, a fost executată pentru **remunerarea para-juriștilor**.

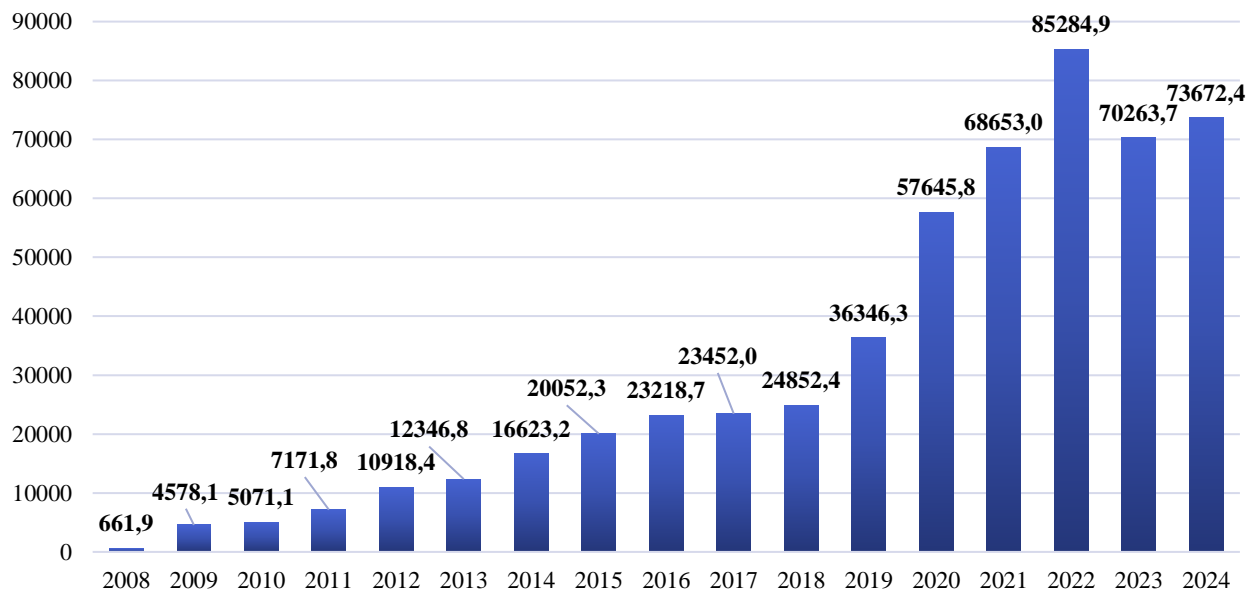
Astfel **91%** din buget au constituit costuri pentru **remunerarea prestatorilor de servicii**, și doar **9%** din buget, adică **8 145,3** mii lei – costuri aferente **administrării sistemului**, inclusiv cheltuielile de personal, echipament, consumabile, servicii comunale și multitudinea de activități conexe precum evidența strictă, actualizarea bazei de date, mediatizarea serviciilor, instruirea și monitorizarea prestatorilor de servicii etc.

Executarea bugetului în anul **2024** a avut loc, după cum urmează:

	Aparatul administrativ	OT Chișinău	OT Bălți	OT Cahul	OT Comrat	Total
Cheltuieli de personal	978,0	2 649,9	1 235,4	880,3	900,3	6 643,9
Remunerarea avocaților	-	43 811,1	21 792,6	3 854,0	4 214,7	73 672,4
Remunerarea para-juriștilor	-	1 273,3	1 832,6	587,0	994,3	4 687,2
Alte cheltuieli	362,2	539,9	309,2	148,9	141,1	1 501,3
Total	1 340,2	48 274,2	25 169,8	5 470,2	6 250,4	86 504,8

Este de menționat că, în ultimii 5 ani, bugetul destinat sistemului de AJGS a crescut gradual (în virtutea majorării prin lege cu circa 42% a plafonul în baza căruia se decide eligibilitatea pentru AJGS; a sporirii numărului de beneficiari; a măririi numărului de para-juriști; a creșterii generale a prețurilor dar și a majorării graduale cu 150% a cuantumului unității convenționale, în baza căreia se calculează remunerația avocaților; a majorării graduale cu 150% a remunerației fixe lunare achitate avocaților publici; a majorării cu 150% a remunerației lunare fixe a para-juriștilor).

În mod special a crescut bugetul destinat **remunerării avocaților pentru serviciile de AJGS calificată**, urmare a majorării cu 150% a cuantumului unității convenționale, în baza căreia se calculează remunerația și a majorării cu 150% a remunerației fixe lunare achitate avocaților publici. Dacă în anul 2022 în acest sens s-au executat 85 284,94 mii lei, atunci în **2024** s-au executat **73 672,4 mii lei**, pe când în 2019 aveam cifra de 36 346,3 mii lei, ne mai vorbind de anul 2009, când au fost executate doar 4,58 milioane lei:

Este de menționat faptul că în anul **2024** a crescut bugetul destinat remunerăției para-juriștilor. Dacă în anul **2023** în acest sens au fost executate **4 011,5 mii lei**, atunci în **2024** au fost executate **4 687,2 mii lei**. Aceasta majorare se datorează faptului că, nr. de unități de para-juriști a ajuns la **87**.

Această tendință reflectă cel mai bine dinamica pozitivă a sistemului de AJGS în cei **16 ani** ai săi de activitate, deoarece demonstrează că, AJGS a devenit mult mai diversă și mult mai accesibilă pentru populație în Republica Moldova, crescând totodată și contribuția statului.

Majorarea în baza necesităților specificate supra a bugetului a atras atenția, eventual sporită, a organelor de control, astfel încât pe parcursul anilor **2022-2024** au fost organizate misiuni de audit atât de către Inspekția Financiară, cât și de către Curtea de Conturi, ceea ce permite a constata nivelul avansat de disciplină financiară și implementa de către varii autorități, inclusiv CNAJGS, eventuale adaptări legislative sau instituționale.

1.2.9 Date cu privire recuperarea cheltuielilor suportate în legătură cu acordarea AJGS în anul 2024.

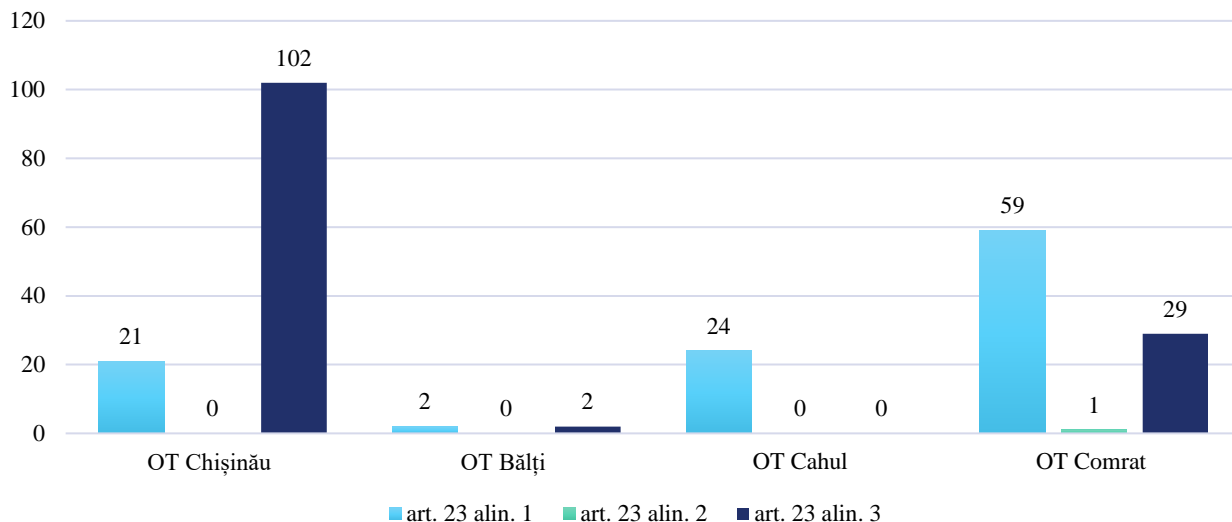
Anii precedenți procesul de recuperare a cheltuielilor suportate în legătură cu acordarea AJGS decurgea mai anevoios la etapa de executare silită, deoarece ținea de competența executorilor judecătorești. În anul 2023 au avut loc modificări în legislație, care au transferat competența de executare silită de la executorii judecătorești la Serviciul Fiscal de Stat.

Oficiile teritoriale ale CNAJGS depun efort în a identifica cazurile de recuperare a cheltuielilor, în conformitate cu prevederile art. 23 din Legea 198/2007, informarea debitorilor conform regulilor stabilite și expedierea materialelor către Serviciul Fiscal de Stat pentru executarea silită.

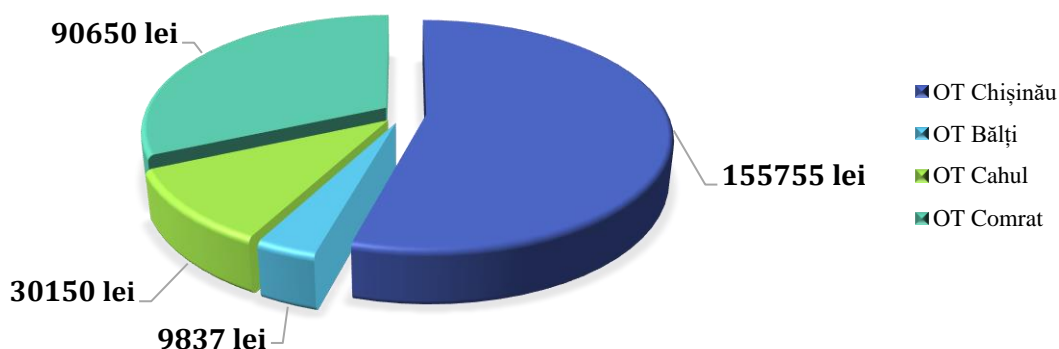
Una din prioritățile pentru anul 2025 constituie digitalizarea proceselor de lucru ce țin de recuperarea cheltuielilor suportate în legătură cu acordarea AJGS pentru a facilita evidența și procesarea cazurilor respective. Totuși, rămânem dependenți de faza de

executare silită, care nu ține de competența Oficiilor teritoriale, fiind atribuită Serviciul Fiscal de Stat.

Nr. de decizii emise pe parcursul anului 2024

În baza deciziilor emise în anul **2024** urmează a fi recuperată suma de **286,4 mii lei**:

II. OBIECTIVE STRATEGICE ȘI PLANUL DE ACȚIUNI PENTRU ANUL 2025

Ținând cont de obiectivele strategice fixate în [Strategia de dezvoltare a sistemului de AJGS pentru anii 2024-2026](#) și acțiunile deja realizate, de noile provocări și necesități ale sistemului, CNAJGS își va fixa noile obiective de dezvoltare a sistemului de acordare a asistenței juridice garantate de stat în [Planul de acțiuni pentru anul 2025 de implementare a strategiei și altor angajamente prevăzute în documentele de politici ale Republicii Moldova](#), care vor fi elaborate ulterior aprobării prezentului raport.

III. CONSTATĂRI MAJORE

- Sistemul este funcțional, asigurând **acces la asistență juridică garantată de stat reală și efectivă**, în anul **2024** fiind înregistrate în total **60 529 cazuri** de acordare a AJGS.
- De la crearea în **2008** a sistemului, până în prezent, au fost înregistrate **în total 770 572** cazuri de acordare a asistenței juridice **calificate** și **135 116** cazuri de asistență juridică **primară**.
- **Spectrul de servicii de asistență juridică garantată de stat este unul extins**, fiind acordată asistență juridică primară și calificată, cea din urmă, atât pe cauze penale, cât și pe cauze non penale, inclusiv asistența juridică de urgență, iar din anul 2024 și mediere garantată de stat.
- **Medierea garantată de stat a fost instituționalizată**, începând cu data de **29 iunie 2024**, prin aprobarea cadrului normativ secundar, modelelor de acte și admiterea a 31 mediatori pentru acordarea serviciilor de mediere garantată de stat, astfel sistemul fiind pregătit să răspundă primelor solicitări de acordare a unui asemenea serviciu.
- **Noi modalități de acordare a asistenței juridice primare au fost testate**, atât prin acordarea asistenței la distanță, în cazul deținuților prin intermediul unei platforme de **teleconferință**, cât și prin deplasare la fața locului, în cazul **echipelor mobile**, precum și acordarea asistenței specializate prin intermediul rețelei experimentale de **parajuriști specializați**.
- A avut loc substituirea "minimumului de existență" cu "salariul minim pe țară" în calitate de plafon în baza căruia se decide eligibilitatea pentru AJGS calificată, începând cu 1 ianuarie 2024. Din punct de vedere numeric, **plafonul în bază căruia se decide eligibilitatea s-a majorat cu circa 42%**, de la 2926 lei la 5000 lei, fapt care **a sporit accesarea serviciilor** de AJGS calificată de către populație și a diminuat nr. de refuzuri cu circa 44%.
- Rețeaua națională de para-juriști în anul 2024 **a fost extinsă cu 5 unități**, ajungând la cifra de **87 de unități**.
- **Bugetul destinat remunerării presatorilor de servicii de asistență juridică garantată de stat calificată și primară este în creștere** (în anul **2024** a constituit circa **78.4 milioane lei**).
- **Se atestă o creștere semnificativă** în ultimii 2 ani a nr. de cazuri de acordare a AJGS calificate beneficiarilor cu statut procesual de **victimă** sau parte vătămată, astfel încât în anul 2024 a fost înregistrat **cel mai mare număr de cazuri** (3879), inclusiv 2 478 au constituit cazuri de acordare asistenței juridice victimelor violenței domestice, iar în 139 cazuri asistența a fost acordată victimelor traficului de ființe umane.

- **Creșterea semnificativă** în ultimii 5 ani a nr. de beneficiari femei, în **2024** fiind înregistrat **cel mai mare număr de cazuri de asistență juridică calificată acordată femeilor (8 360)**.
- **Creșterea nr. de cazuri** de acordare a asistenței juridice calificate pe **cauze de azil**, în anul **2024** fiind înregistrat cel mai mare nr. **(465)**.
- **Creșterea volumului asistenței juridice primare** acordate, în **2024** fiind înregistrat cel mai mare număr de cazuri de acordare a AJGS primare **(16 999 cazuri)**.
- Asistența juridică **calificată** ordinară, în comparație cu anul 2023, a fost livrată cu 1 165 de cazuri mai puțin, dar asistența juridică de **urgentă**, în comparație cu anul 2023, a fost livrată cu 505 de cazuri mai multe.
- Nr. de **refuzuri în acordarea AJGS este în scădere**, în anul 2024, fiind înregistrate 960 de decizii de refuz în acordarea AJGS, adică cu 740 de cazuri mai puțin decât în anul 2023.
- Îmbunătățirea mecanismului de **asigurare a calității** AJGS, prin dezvoltarea mecanismului de monitorizare internă și externă a calității, aprobarea standardelor de calitate pentru avocați și instruirea continuă.
- Îmbunătățirea sistemului informațional automatizat "**e-AJGS**".

Cu toate acestea, se constată o serie de **CONSTRÂNGERI ȘI DEFICIENȚE**:

- volumul de lucru al angajaților sistemului este în permanentă creștere și a atins nivelul critic, **schema de încadrare** a personalului și **remunerarea** urmează a fi urgent ajustate pentru a menține cultura instituțională de performanță și diligență și a evita blocaje de sistem sau îndeplinire superficială a atribuțiilor;
- urmează a fi identificată varianta optimală de aplicare a mecanismului de acordare a AJGS **parțial gratuite** și integrarea acesteia în realitățile sistemului de AJGS;
- **cadru normativ-juridic** și practici cotidiene ce necesită perfecționare continuă;
- integrarea de mai departe a **medierii garantate de stat** în sistemul de AJGS;
- **calitatea serviciilor** de asistență juridică garantată de stat rămâne, pe lângă accesibilitate, prioritatea numărul unu.

DEPĂȘIREA ACESTOR DEFICIENȚE ȘI PROVOCĂRI NECESITĂ ȘI INTERVENȚIA ALTOR AUTORITĂȚI PUBLICE, CÂT ȘI A PARTENERILOR DE DEZVOLTARE AI CNAJGS.

